

e. 92. 5.

189 II 7. 15.

1.

Boraco

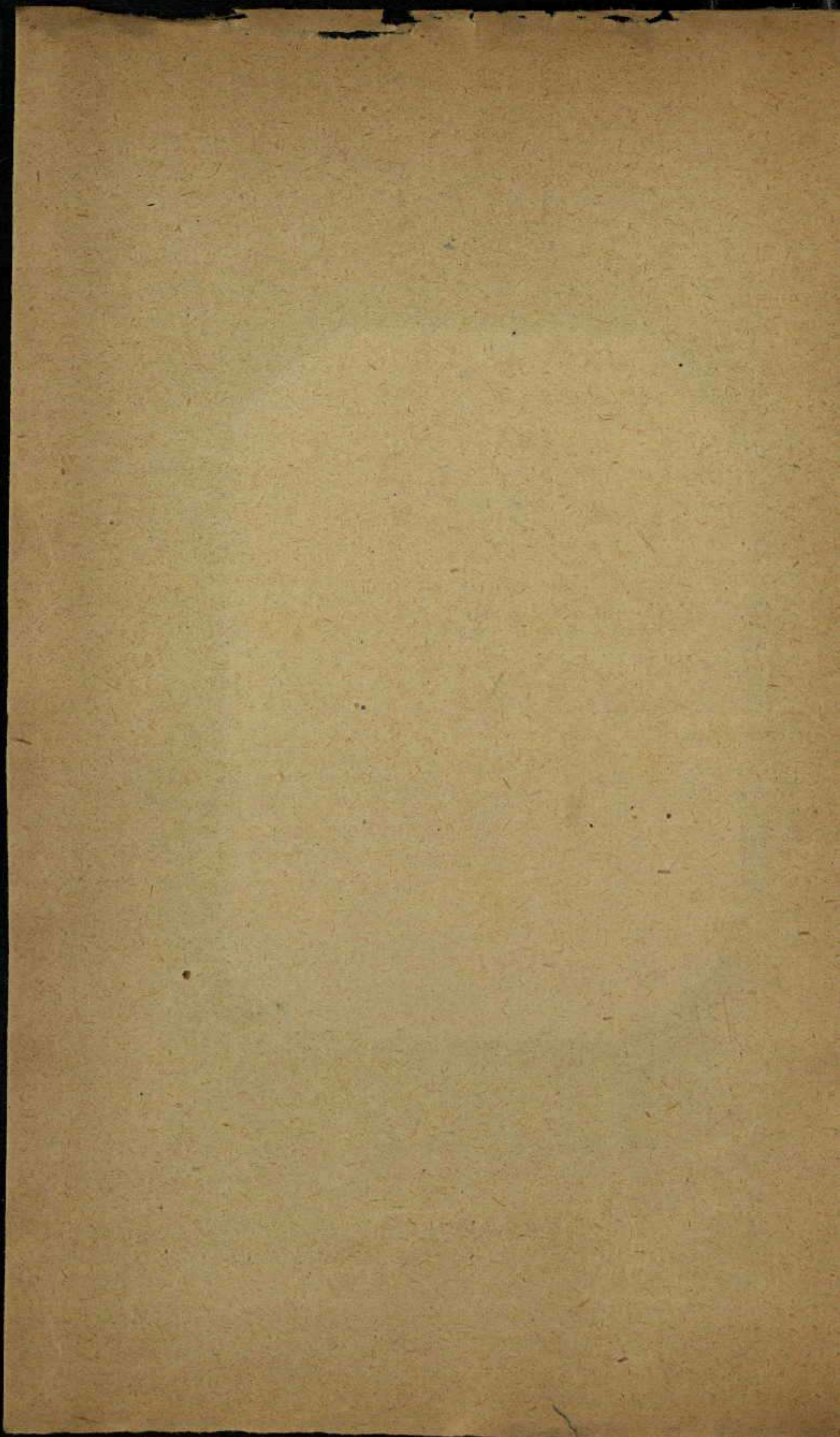
y la trayectoria de Falsk.

Biblioteca de Boraco

Pau Montella,

Boraco,

MS. 640

Pomaco y nostros Detectives de conjanyó
La Tragedia de Falsed. 1.
Abelochama en set cuadros
inspirat en un episodi de
Las Escuadras de Catalunya. (1)

per
Pau Montella.

Epoca de acció l'any 1737.

Per dreta y esquerra enten-
gas la d'el autor.

La acció se lloch el primer
cuadro en las cercanias d'el
poble de Terrasola, el ultim en
els Pirineus, els restants en la
vila de Falsed.

Titols d'els cuadros.

1.ª El Complot de Bandolers.

2.ª Un meche de fama.

3.ª Un apotecari que no hi entenes,
y una multa jefora.

4.ª La Fertilida.

5.ª Las desposalles y els funerals.

ria recopilada per D. Josep Ortega y Espinos.

6^{se} El cabo de las escuadras.
 7te Trajich fi.

Personatjes. (Anys.)

Pene. (Mullada.)	- - - - -	35.
D ^a Teresa. (apotecaria.)	- - - - -	50.
D ^a Fulgas (Viuda.)	- - - - -	30.
Agueda (La nebrada.)	- - - - -	17.
Refecus. (Cabo de las Escuadras)	- - - - -	32.
Mossen Abiquel (Parroco.)	- - - - -	40.
D. Anton.	} Dichs propietaris.	54.
D. Sebastia		52.
Pepet. (Son hereu.)	- - - - -	25.
Borraco.	} Bandolers.	40.
Ernest.		30.
El Bomi.		60.
Guardiola.		55.
El Mestre.		30.
Genéch.		45.
Pujol.		40.
Bandolers, Mossos de las Es-		

cuadras y convidats.

Cuadro Primer.

El complot de Bandolers.

Von cam immediat al petit
poble de Terrasota a tres hores
de Vilafranca. A alguna casa
de modesta aparència a la
dreta ab algunas taulas de-
bant de las portas provelidas
de porrons, ^{gots} vasos y ^{ampolles} botellas de
aiguardent ^y es de mitj. La lu-
na illumina el paisatge.

Escena 1^a

El Borni, Guardiola, el Mes-
tre, Senech, Pujol, Borraco, Er-
nesto, Bene y altres bandolers
ab trabuch, vesteixen trajos es-
pallifats, els dos ultims vestei-
xen ab decència y sos modals

deuenen ser distingits. El cabo de
Las Escuadras Perfectas disfras-
sat de Bandoler presencia el
complot;

Guardiola. (Porro en ma.) Esti-
mats companys, abuy debeni
felicitarnos a nosaltres matei-
xos per habernos reunit formant
un poderos y temible exercit de
homens de punyal y trabuch ca-
pas de aterrorisar al uniuers en-
ter. ¡Visca la nostre preponderan-
cia. (Ben.)

Tots, ¡Visca!

Mestre. (Ab un vas d'aiguardent
a la ma.) ¡Visca la unio Bando-
leresa! (Ben.)

Tots, ¡Visca!

Genech, ¡Visca l'aiguardent que do-
na forza y vigor!

Tots; Visca!

Pujol (Porro en ma.); Visca nostre porro y el vi que enardeix la sanch!

Tots; Visca!

Pujol; Pera sempre visca! (Alsa el porro.)

Guardiola. Un ecsercit com el nostre, be pot riure de les Escuadras y de tots nostres perseguidors.

Mestre, e No so de l seu parer Guardiola, peraque el negoci-
donga positius productos, es necessari formar cuadrillas,
y cuadrillas ab los seus capitans.

Guardiola, e qui no hi ha al ha-
ber capitans sino una d'acort
tots junts, donar a falconada
a n'els probles y campsi qui pugui,

y en cuant a la rapinya, que
cada un se queda amb lo que ha-
ja pillat.

Abestre. Si, si; a la rapinya a foeh
y a sanch.

Pujol. To dich que no.

Genech. To dich que si.

Guardiola. Veurem qui se mes pit.

(Belluint son llarch garnivet.)

Vnos. Que no. (Lo mateix.)

Abtes. Que si. (Lo mateix.)

Vnos. A discutir.

Abtes. A deliberar.

Borní; Silensi! (Imposantse.)

Això es un escandol; tanta
falta d'ordre y de disciplina,
ja no hi ha respecte ni temor
a n'als caputassos; Oh... Si l'heu-
di això vejes! Estich mes que
cert que feria penyar a tota

aqueixa canalla. (Parla en
mimica als demes Paroleros,
Borrico, (Borraco que ha ferma-
nescut callat dirijcia la parau-
la a Ernest y a Bené, que for-
man grup a part y a la esquer-
ra.) Vamos esta vist; a questa
gent no serveix per a res; son tots
uns Nachegots ordinaris y asque-
rosos, capasses tan sols de come-
ter crims a la llum d'el dia; vull-
dir, bestialitats; com si l'verdader
criminal deques apareixer com
a tal als ulls d'el publich; sense
ferse carrech que la habilitat d'el
criminal esta en fer veurer que
es el mes virtuos als ulls de la
societat; Imbecils! aquesta gent
no seran may mes que uns de-
linquents que l'vulgo senalara

ab el dit, cual si no pot ser altre
que la força preparada per els
Abessos de las escuadras. Son
massa asquerosos y estúpids
pera aspirar a la honrosa car-
rera de lladres y assassins de ^{capacitat} facti,
~~certa~~ ^{quants} saló y bufet; no servixen
pera l meu objecte. Vos segons
sembla no sou de la seba calanya.
Ernest. Certament que no; la des-
gràcia que m persegueix, m ha
fet fugir de la justícia.

Borraco. Alguna peccadot; he?

Ernest. Oh haveu esidevinat.

Beniu penetració!

Borraco. Facíl es de remediar ^{he falta} l error

si sequiu els meus consells.

¿Com vos dieu?

Ernest. Ernest Báluius.

(Sequeixen parlant entre ells.)

Borni. (En son grup.) Ja els rabiosos
llops s'han convertit, en mansos
anyells; ja no som mes que uns
simils curulls, fujint sempre d'
els caçadors y d'els gossos sos ene-
michs. Aixó es lo que pensaba ja
de vosaltres ^{tot} antes de haver vos
vist aqui reunits, pero despues
de haber presenciat vostres reu-
yinas, disputas y questionis, sols
puch compararvos a las donas
charraniras y batxilleras, o als
gentllarots rencuniosos que se
s'arranquen las plumas, es llevar-
la pell y no pararan fins haberse
despedassat els uns als altres.
Si els certichs y valents bando-
lers poguessin traurer el nas,
s'amegariam altre vegada a las
entranyas de la terra pera no

veurer tanta cobardia, baixesa
y bestialitat. Molt be va obrar
en Claudi el meu capataç en
desapareixer de una terra que
ab el temps havia de produir
uns animals tan estúpids com
vosaltres, en lloch dels dignes
bandolers que ell capitallaba.
¡Tra de Deu! que si ell estes en-
tre vosaltres, per l'ànima de Sa-
ntanis, que no permetria això;
no; mal dimoni; perquè es feria
penjar o vos ~~receptaria~~ algu-
nas dotzenas d'assots, y això es
convertiria en homens en lloch
de rencorosos y vills cobards com
sou are. Si Tuck, l'immortal Tuck
surtis del infern, ahon se l'en-
porta el diable coix son intim
amich, vos diria si l'hi va servir

de bona lliçó els dechiplimassos
que jo y el Clotaire l'hi varem su-
ministrar sens pietat ni compas-
sió per ordre de Claudi. Els homes
sím uns bojos que sols per medi
d'el castich ens tornem sabís. Nom-
brem donchs capatassos que ns
assotin y que ns penjim, si es-
necessari, com tal que ns fem dig-
nes de nostres antepassats en
el bandolerisme.

Tots. Que's nombrin, que's nombrin!

Berni. Si; que's nombrin y que comen-
sin dem probas de que saben aco-
tar y ~~per~~ enforçar.

Tots. Si; que acotin y que enforquin.

Abestre. (Bonachó.) Et mi el primer.

Genech. (Lo mateix.) No, a mi.

Pujol. (Lo mateix.) A mi.

Tots. A mi, a mi. (Gran cridoria.)

(Apart.)

Prefecas, Estan del tot borrachos,
Borraco, (Estrenyent la mà a Ernest.)

Esta dit; aqueixa jent no serveix
pera res. El Borri els ha ben
comparat: son uns borrachos en-
brutits que ni racionen, ni son
capacos de comen^{mes que} a actes bestials,
et abandonemlos pera sempre.

Ernest, Esperem un poch, ~~per~~ fins
a veure en que para.

Borri, L'aiguardent os ha tras-
format el cervell, puig que ni
racionen, ni saben lo que os
presquen; tots desitjau ser aco-
fats y penjats; esteu borrachos,
completament borrachos; Com
podreu en aqueix estat portar
a cap alguna empresa de cal-
col y de profit? No hi ha motiu
; Tra de Deu! pera disputar de

aqueix modo, Nombrem ca-
pitans y aqueixos podran co-
mensar el seu mundo ordenan
els acots y la perijarella de tots
aqueets borabellos rencuniosos.

Tots; ¡Molt be!; molt be!; que ¡nom-
brin, que ¡nombrin!

Guardiola, Ja ho he dit d'una ve-
gada; aquí no ~~trayen~~ hi han
tals capatassos; cre que no tro-
bem reunits podem donar el
gran cop assaltan el poble de
Ferrasola y que cada qual treba-
lli pera conte propi.

Pujol. Es el millor plan, ^(Tots) a Terra-
sola, a Ferrasola. (Gurten per
la creta en turbulenta confusió.)

Refecas, (A part.); He reconegut al
assesi d'en Ribé. Las escuadras
a mas ordres estan apostadas,

em sembla que s'embel·la el dret el
gran cop; anem a donar la
^{senyal} de d'atach contra aquest ec-
sensit de bandolers bonachos.
(Surto per la dreta.)

Escena 2^a

Borraco, Ernest Bene!

Borraco, Es necessari convenir en que
aquesta jent no serveix per a res,
Se deixa arrastar de les primeras
impressions; fan prompte plora
com una criatura, com un com
un ximple; es vanagloria de no
creure en Deu y al mateix temps
creu y tem a las bruixas y di-
monis; aspira al nom de celebre
bandoler, essent aixis que el gran
secret consisteix en ser ho sens-
que ni la carnica que un porta
puga sospitar ho. ¿ No son d'el

m'afeix parer amich meu?

Ernest. Si per cert y vos confesso que m'en he portat chasco. Pensaba trobar homens de cor de bronze y anima de ferro, y no he vist mes que una cafila de miserables, de manera que m'arrepenheixo de haber fet sis ^{horas} lletres de carri ferra venir a presencia de tanta asquerositat.

Borraco. Segons sembla no coneixiau cap d'aquestos estupids.

Ernest. No per cert.

Borraco. Segons se dedueix heba-
lleu per vostre compte.

Ernest. Es que encara no he treballat.

Borraco. Pero feriu voluntat pera dedicarvos a la carrera. (Pausa.)
Vamós Ernest, confieu en mi;
ting alguna experiencia.

O, he conegut y ^{os he} distingit entre
tots aquells miserables, y si sou
capaç de comprendre y de se-
gondar mos plers, serreu rich y
estimant; la vida a que os desti-
no no se sembla en res a la de
aqueixos pobres bandolers. —
¿ De que ls serveix l'or que robar,
si han de viure com las feras
entre cobas y precipicis, sens po-
der disfrutar d'el ben estar y
recreo que l'diner proporciona?
¿ De que ls serveix passar la vida
en continuos sustos y cuielidos
pera venir a parar en una
mort afrentosa? No cumich
meu; no es aqueixa la verda-
dera carrera d'el criminal. La
seua habilitat y talent, deu
consistir en saber recullir el

fruit d'els seus crims y delictes,
de manera que luego pugua dis-
frutar com un gran senyor.

Ernest. Confeso que no es entench.

Borraco. Etixis ho crech; pero davants
de comunicar-te el meu secret es
menester que jo sapiga si pueli
contar ab la teba reserva si ga
cual se vol la determinacio que
prengas despues.

Ernest. Es molt compromesa la
meba situacio pera parlarvos
com si fosiu el meu confessor,
majornent devant d'una do-
na que son las menos apro-
pit pera guardar els secrets.

Bene. Esta molt en el cas en fer
aquesta observacio el senyor et,
pero dech advertirli que aque-
sta dona es una excepcio de la

regla jeneral; aixis donchs pot
ab tota llibertat confiar el secret
mes intim de sa consciencia, que
sera lo mateix que si l'confies
dintre de un sepulcre; per al-
tre part, si no se confia en
mi; jo m'retirare peraque's co-
muniqui ab mon amo ab to-
ta llibertat.

Porraco. No t'has de separar de
mi ma fidel Bené, puig que
pera la combinació de mon
plan no hi pot haber secrets
entre nosaltres tres, dich, si Er-
nest vol coadjivar ab nosal-
tres; si per algun peccat mortal
fuitx de la justissia y vol pas-
sar una vida de bandoler diva-
gant y vagament acabam en la
forca, es molt duer yo, pero si

vol col·laborar ab mi, per el sis-
tema que l'hi he exposat, jo
l'atmeto ab gust oferint l'hi
una vida regulara y la con-
sideracio de la mes distingui-
da societat; per altre part pera
que sia franch y expansiu ab
nosaltres antes que ell m'co-
munique els seus secrets, dech
dir l'hi que veruna els dos esca-
pats d'Amèrica fugin de la jus-
ticia que ns persegueix per nos-
tras culpas y peccats

Ernest. Ja que han espontaneamente
os habeu comunicat ^{ab mi,} es molt just
que os corresponga y veuix a dar-
vos una prova de la confianca
que m'inspireu. Jo he assassinat
a un home.

Borraco. ¿A' mes qu'un?

Ernest. Fins ara ningú ha pogut
sospitar d'el meu delict. Mes
tamen que jo mateix m'he triat
ció si continuaba vivint en el
lloch ahont voreix cometre
mon delict, havia determinat
canviar de domicili y de modo
de viure, encara voreix saber per
una casualitat que devia efec-
tuar-se aquesta reunió y m'he
vareix decidit presenciarta, pero
dech confessarvos que no sols
~~per~~ m'he desagrada la vida de
assaltuclo de camins, sino que
hasta m'he repugnat, y confesso
que no serveixo per el cas. Aste
sols falta que os diga que vareix
matar al home, de que vos he
parlat, perquè l'aborria, puig
que m'habia humiliat y pros-

tergat debant d'una dona de
la que ~~estebam~~ els dos estabam
encamorats. Ell era rich y jo po-
bre; vareix judicari convenient
que l'habia de haurel del entre
mitx, y aixis ho vareix fer.

Borraco. Sent aixis, vingu aquesta
ma. (Encaixen.) y desde abuy
pots estar segur que seras mes
rich que l'heu rival que vares
matar, que t'podras presentar
a la teba mibica fent gala de
las tebas riquesas y desprecian-
la com ella en el seu temps te
va desprecicar perque eras pobre.

Ernest. (Ab entusiasmo.) Si aixis
ho feu, conteu ab ma vida, ab
ma sanch, ab ma persona, en-
fi, m'entrego a vos en cos y
anim.

Bene; Bravo, molt bé!

Borraco, Advans que tot es menes-
ter instruite; breus tu que ls
grans, els verdaclers criminals,
son aqueixos bandolers asque-
rosos y ordinaris cuels repug-
nants vicis ens han posat de
manifest, ni aqueixos Clau-
dis y Tuchs que aqui s'han
nombra? No, amic meu;
aqueixos no son mes que uns
gossos falders, uns toros de palla
que ls verdaclers bandolers
llansan de cucant en cucant
a la plassa pera divertir y en-
tendre al poble desitios sem-
pre de espectacle de forcea y su-
plicis, peraque a sa terrorifica
vista els vells se persignin, las
mares bofedejin a sos fills pera-

que recordin aquell acte, pera-
que els capellans y frares fas-
sin la seba platica contra el ro-
bo y assassinat, y finalment pe-
ra que quedi satisfeta allo que
en diuen la vindicta publica.

Entre tant els verdaclers ban-
dolers, els lladres de quants y
casaca assisteixen a aqueixos
mateixos espectacles ab sus que-
ridas cobres y lacuyos fruit de
sas estufas, robos y assassinats.

Ernest. ¿I pregunto jo, quins son
aquestos bandolers?

Bonaco. Tu y jo ho serem prompte.
Tu te m'has entregat en cos y
anima en cambi de fer te rich y
poteros: jo posseeixo encara que
superficialment coneixements
cientificos y especialment de

medicina en la facultad he exercit durant dinou anys a America, fins que aules una habilitat particular en falsificar tota classe de documents ab sas firmas rubricas y sellos y aqui en tens una proba. (Trau varios documents.) La persona mes experta prendra per autentichs aquest titol de metche llibrat per la universitat y a mes aquestos certificats legalisats per tres notaris en els que s'abona la conducta y saber d'el Doctor Mandri durant dinou anys de exercici de la meba professio en varios punts d'America.

Ernest, Em deixera parat!

Bonaco. La vila de Falset necessita

un metche y jo necessito un apo-
teccari; Tu ho seras.

Ernest. No se de lluti ni enteneh
las recetas.

Borraco. Tu las enteneh jo, y abai-
xo n'hi ha prou; jo t'fare' un di-
ploma en regla y ab ell et gra-
duare' d'apotecari; interina-
ment t'en vas ab el teu diplo-
ma a alguna poblacio impor-
tant; Beus per exemple; jo t'en-
viare' diners si t'fan falta y a
la primera oportunitat et cri-
dare' y cumensarem la nostra
productiva obra.

Ernest. Liga com digen, mestre,
(Se donan la ma, y s'ouen
sins llunyans.)

Borraco. ¿Sentiu? Tu ha comen-
sat la batalla. etquells bestio-

tas haurien topat ab las es-
cuadras, Que s'arreglin, el que
fuitx escapa del perill: ^{fuyim donchs} (Desa-
^{à tota pressa}pareixen per el fons esquer.)

Cuadro Segon.

Un Metche de farna.

Una botiga d'apotecari de la
època ab una porta à cada cos-
lat y al fons esquerra. Es de nit,
^{o llumarrera ab dos bechs encesos}
un quinque demunt el mos-
trador illumina escasament
la estancia.

Escena 1^a

Doña Fuyas, Don Anton y
Don Sebastia. (Assentats.)

Anton. Si, amiga Fuyetas; fins
una gran satisfaccio al veure
la enterament restablerta, gra-
cias als cuidados y acort de nos-
tre nou metche el Doctor Don

Andreu Barberí.

Tuyas. Aqueixa es la veritat.
Sebastià. La Vila de Falses està de
enhora bona ab la adquisició del
Doctor Don Andreu Barberí;
;Quin ull te per ls malalts.; quin
fins! ningú com ell ha sabut cal-
mar els sufriments que m dona-
ba el podagra, avants apenas po-
dia mourem y ara camino lleu-
jer y fins he deixat la crosseca.

Anton. No dich res del meu dolor
del ventre, ell m'el sab calmar
com per miracle. Es un pou de
ciencia.

Tuyas. L'un portent d'armabilitat,
yo crech que m'han curat mes
les sebas paraculas que l seus
medicaments; no poden vostres
figurarse lo molt que influeix

en la curació ~~de les~~ d'els malalts
la simpàtica presència del doc-
tor y sas paraules de consol;
Membrí las se sempre en els
llabis pera animar al pacient
y així sab fer mes suportables els
sufiments.

Anton. El meu cunyat esta gra-
de molta gravetat segons di-
uen; així Deu l'inspiri y en-
certi Membrí el remey pera
formentli la salut.

Escena 2^a

Dits el Parroco e Mossen Miquel,
Miquel. Etob la ajuda de Deu
l'encertara.

Sebastià. Ben vingut Mossen
Miquel.

Tots. (Abantse.) Ben vingut,
Anton. Voste tan complasent

visitar als malats.

Miquel. Es molt natural; vostres
com a bons cristians deuen
comprendre que mes poder te-
nen els remeis espirituals que
els de la ciencia.

Tots. No'n dubtem. (S'entenen.)

Miquel. I com l'amic Don Cosme
els se ja rebuts, ab tanta fe cristia-
na, a igual que l'metche vinch
tambe a ferli la meba visita
cotidiana pera animarlo y veu-
rer son efecte espiritual.

Anton. Aixis Deu vulga que l'hi
serveixin de remey poderós.

Miquel. Com ha passat la nit?

Anton. Est molt desfisi, y des-
pres s'ha queclat molt abatut.

Euyes. Deu vulla conservar-lo no
sols per las personas amigues si

que també perala població puig
que sens ell ens anem a que-
doer sense apotecceri.

Anton. En efecte la seva falta seria
irreparable

Sebastià. En aquest cas estem
solt tindriem el inteligent
Doctor Mandri que en cas de
necessitat es posaria a despatxar
com un apotecceri consumat.

Fuyas. Es home inteligent y de
gran utilitat el Doctor Man-
dri; durant la malaltia de
Don Cosme, ell reasumeix las
dos facultats de metche y apo-
tecceri; es una verdadera pro-
videncia.

Abiquel. Es persona estimable en
tots conceptes, es de alojjar la
amabilitat ab que tracta als

probes y las cuarentosias au-
moinas ab que ls socor; y sobre
tot cristiá, com el primer; no
falta a ^{10ir} missa cada dia, a fre-
cuentar els sacraments y a
practicar tots els debers que ns
mana la santa religio.

Anton. No podiam haber adqui-
rit millor subjecte, com a fa-
cultatiu, com amic, com a
home y com a cristiá.

Escena 3^a

Dits Pepet.

Pepet. Salut als conturbulians.

Fuyas. ¡Hola Pepet!

Sebastia. De hon venis?

Pepet. Acabo de donar el meu pas-
seix y de pas vineh a enterar-
me d'el estat d'el malalt. Com
está Don Comte?

Anton. Mal, molt mal; per ara
no hi ha símptomes de millora,
estem esperant al Doctor Aban-
dri y veurem lo que us dirà.
Tuyas; Quinas novetats porteu
Pepet?

Pepet. Porto novetats molt inte-
ressants; ningú de vostres ha
llegit la gasetta? (La treu.)

Anton. No per cert.

Tuyas; I que porta la gasetta?

Pepet. Quasi res. Que las escudiebras
han distingut una especie de ba-
talla campal ab un verdader
exercit de ben dolers á las in-
mediacions del poble de Ferrasola,

Escena 4.^a

Dits Borraco.

Borraco. (Elegantment vestit ab
y ab ~~una~~ sa mangala ab borlas

de Doctor.) Bona nit lingua
Senyora y senyors.

Jobs. (Abrahamse.) Bona lei lingua
Doctor.

Borraco. No fassan curipliments
assentirse
(Passentem.)

Euyas. Tu tenim aqui al desitjat
Doctor.

Anton. Ab ansia Pestabam es-
perant.

Borraco. Hi ha hagut alguna
novetat?

Anton. El passient segueix poch
mes, poch menos com s'ha dei-
xat voste' aquest demati.

Borraco. Vaita a pujar hi. (Dirigent-
se a la porta d'el fons dretes.)
esquerre.)

Euyas. Esperis un moment Doctor,

en Pepet ns amaba a' llejir al-
gunas noticias curiosas que
porta la gasetta,

Borraco. Escottem donchs aquei-
xas noticias.

Pepet. (Y'alsa y'acosta a' la llum.)

Lo que porta la gasetta, es una no-
va victoria alcanzada per nos-
tras escuadras. (Llejint.) "Loo a'
la benemèrita institucion de
los Decimans las Escuadras de
Cataluña; proverbial es la sa-
gacidad y valor de este utili-
simo y venemèrito cuerpo. Un
nuevo floron tienen que aña-
dir las escuadras a su glorio-
sa corona. Sabiendo, por confi-
dèncias, el cabo Boafecas que de-
bia tener lugar una reunion ó
mejor dicho un complot, de la-

drones y asesinos, cerca el pue-
blo de Ferrasola, se juntaron tam-
bien varios cabos con sus rindi-
mes y escondieron a su ^{mozos} gente en
las casas del pueblo. Profecas
disfrazado de bandolero se mez-
cló entre ellos para observar sus mo-
vimientos, y en el momento en
que los bandoleros iban a entrar
a saco en el pueblo, las escuadi-
ras a una señal de Profecas
les echaron descarga y persi-
guieron despues a la bayoneta;
mas de veinte bandoleros pere-
cieron en la refriega; entre ellos
~~firmemente~~ los celebres Guardiola de Vall,
el Abuelo de Bellver, ^{El Boni} Geneco
^{escapado de las Americas por un petate}
Tijol, Borraco y Ernesto Balus
el supuesto asesino de Ribeira ^{muerto}
^{elevadamente} ~~muerto~~ por celos, como los ban-

doleros estaban ebrios, apenas
supieron defenderse, así es que
solo tres o cuatro de los mozos
salieron con leves heridas. Feli-
citamos á la benemérita ins-
titucion, pues que con pocas oza-
ñas como esta acabaron con
estos malvados, espanto, terror
y baldon de nuestro pais.

Borraco. Muy satisfactoria es la
noticia; es tanta la utilidad
de las escuadras, que ni los
malixos Deciancas sus funda-
dors pueden darse cuenta de
podem ^{on} darse conta de sa obra
colosal.

Sebastici. Sense el seu auxili no po-
dria ^{ona} darse un pas sisquera per
els camins y carreteras.

Borraco. Que carreteras ni que ca-

mins. Hasta Lindriam el des-
canso de ficarse dintre de las
casas ^{y robar,} y assassinar a mansal-
va a los seus hombres y passivi-
fichs habitantes.

Tuyas; Malocabs!

Peret; Pouins!

Abiquel. Deu ablandi sos cors
empiedernits.

Abnton. Deu conserui la vene-
merita institucio.

Escena 5^a

Dits Donya Beresa.

Beresa. (Sortin apresurada per la
porta el el fons esquerra.); Per-
Deu Doctor, puji; jo crech que
el meu marit se m'esta morin.

Borraco. No salarmi Donya Be-
resa; pot ser que no siga lo que
voste's figura. Abnemi donchs.

(Surts per la porta d'el forns esquerra.)
Teresa. ¡Oh si'l vejessin! Pují vosté
tambe Mossen Miquel, jo crech
que esta agonitzant.

Miquel. Losseguis Donya Teresa
Deu s'apiacará de ell.

Teresa. ¡Jesus y la Verge Santa no
valgan! (Pen van per la matei-
xa porta.)

Escena 6^a

Dits menes Borraco Donya
Teresa y Mossen Miquel.

(Pausa y repet llejeix la gasetta.)

Buyas. ¿Que fem aquí nosaltres?
¿Que no anem á elat?

Anton. ¿Que hi farem á elat no
sen necessaris? El sacerdot, el
metche, ma jermena y la cria-
da, son las personas que requie-
reix la trista situació de Cosme;

Senim ja fets nostres oferiments,
si per alguna cosa us necessitem,
no deixarem de avisarvos.

Sebastià. ¡Pobre amic! Tan bon da-
dos, tan amable, molt sensible
es el que et tingem de perdre.

Fuyas. La rara habilitat d'el Doc-
^{Mandi}
tor el salvava!

Anton. Desgraciadament no se
dit que's home perdut.

Fuyas. ¡Quina llàstima pobre
Don Cosme! y quin disgust
per a Donya Teresa! Tant
com s'estimaban!

Anton. Certament; podria exis-
tir un altre matrimoni que
simpatissin tant, pero mes,
impossible. (Parla ab Don Sebastià.)

Pepe. Un matrimoni aixís (Dei-
xant de llegir.) Un matrimoni

aixis, deuria ser etern.

Fuyas. Te molta rabia Pepet, et així ho se per experiència. El meu marit y jo ens estimàvem ab fe, ab verdadera passió; y's comprèn, joves els dos y enamorats ab el foc del primer passió.. amor.. (Donan un sospir.); Ah Deu meu! Sols va durar un any la nostra dicha.

Pepet. Es veritat Donya Fuyas què's digna de compassió, pero es jove, conta ab bonas rendas es enterament lliure, se sols tenia anys, y en aquesta edat y ab tals circumstàncies no li faltarien pretendents.

Fuyas. El bon recort d'el meu marit no es possible que se me esborri. Una vez y no mes como

dijo Santo Tomas.

Peper. Tu cambiaria de modo de pensar; yo veix que mira veste ab bons ulls al Doctor Mirelli.

Fuyas. Faltaria al deber de gratitud si no ho fes aixis; jo he estat malalta de gravetat y el Doctor m'ha cuidat ab tot el carinyo y desinteres; pero el record d'el meu marit existeix y existira sempre mentres alenti mon cor.

Peper. Aixis ha de ser; jo que estich perdudament enamorat de la ~~seua~~ ~~depreta~~ sa neboda ho espe-rimento, jo es mon desitx casar-me ab ella abuy mateix si fos possible, pero la oposicio d'el meu pare...

Sebastia. Fins las mebas rasons pera oposarmi, tu no tens ju-

· dici m' n' h' d' r' a' s' m' a' y; no obe-
eixas mes que l' impuls de las de-
bas passions sens mirar las con-
secuèncias; ^{y aixis} no vull que fessas a
una dona de segracia de la; això no
serà mentres jo visca.

Fuyas I ha de respectar la voluntat
d'un pare, ^(raciencias) tant ^(cambiarà de pensam't) d'ora ^{pen} el con-
sentiment.

Pepet. Això son excusas; voste vol que
respecti la voluntat d'un pare
mentres m'estich acabant per
consumció? (Jo buscare un me
(Apart.) Jo buscare un mecli.
(Alt.) ¿I com es que no ha vin-
gut abuy la tonita?

Fuyas. Trobantse indisposada I ha
hagut de ficar al llit.

Pepet. Quina llàstima! Pobre Be-
neta! Abuy mateix n'è a vi-
sitarla.

Escena 7^a

Dits -

Borraco, luego Mozen Abiquel.
Borraco, Senyors; profundament
emissionat timor que partici-
palsi que ls meus pobres conei-
xements científich han sigut
insuficients pera salvar a Don
Cosme nostre amich. Conformi-
tat y respectem els desiguis de
Deu. Donya Tuijetas... Senyors...
(Sastuda y surt per l'esquerra.)
Anton, ¡Pobre Cosme! (Abixugant-
se una llàgrima.)
Sebastià, ¡Pobre amich! (Lo mateix.)
Pepet, ¡Quina llàgrima! (Lo mateix.)
Abiquel, Lo nostre amich ha deixat
aqueix mon y sas vanitats ab
un fervor cristià sens exemplar,
desde la manció celestial Deu
Phi ha estes els brassos. (A part.)

Quina mirada mes penetrant
ha donat el moribont al Doctor
al esaltar l'últim sospir; ni tan-
poch la ha poguda resistir.
(Es cubreix els ulls ab las mans.)

Cuadro Tercer.

Un apotecari que no ho entén
y una mulata jerosa.

Escena de consulta d'el Doc-
tor Mendri ab portas als cos-
tats y al fons; cuadros ab gra-
vats de la época; dos poltronas,
cadiras taula escriptori de,

Escena 1^a

Borraco Ernest, assentat,
^{Parets}
Borraco, L'assunto marecha, amich
Ernest; el capellà m'aprecia, la
viuda de en mi tota la confian-
ca, puig qu' en proba de això, que
m'ha donat a guardar las sebas

grogas ab penucca, qual fondo pas-
sa de mil clures, luego temin la
botiga y el seu patrimoni que's
pot valuar a unas sis mil lliu-
ras catalanas.

Ernest. Et aquest ultim em sembla
un chich mes difficult de adquirir.

Bonaco. Finganyas; ting el meu
plan format y no pot deixar de
efectuarse. To so el metche y din-
te de poch tu serás l'apotecari de
la població; els dos disfrutarem
de la amistat y confiança del
bondados cura-párroco de la po-
blació ^{vila} que'm te ab opinió de san;
¿Sabs tu lo que vol dir això? Sabs
que desde luego serem las tres po-
tencias d'aquesta terra? Oh! si
jo podés contar ab dos homes mes
d'esperit capasses de compren-

drem y de poder desempenyar
las funciones de notari y advocat,
allavors seriam una quintu-
ple potencia contra la qual at
juro que no hi ha resistencia
posible sobre la terra. Pero ja que
per ara no som mes que un met-
che y un apotecari, no despre-
ciem las ventajas de nostra
posicio.

Ernest. ¿ En que consisteix el vos-
tre plan?

Borraco. Primerament s'has de
instalar a la casa de la viuda
y rejeutar la botiga.

Ernest. Tu vos s'inch dit que no se
de llabi ni entenich las receptas.

Borraco. ¿ Jo t'he repeteixo que ja las
entenich jo, y aixó basta.

Ernest. ¿ Despues?

Borraco, Despres & cases ab la
viuda.

Ernest, ¿Jesus Maria Joseph!
¿lo m'habeu ja dit que se
cincuenta anys y que es llet
cha y casi tan mulada com
la vostra Bene'?

Borraco, ¿¿ que importa? No veus
ximplet que jo so l'metche y tu
l'apotecari? ¿No sabs que enca-
ra quando polvos d'aquells ma-
teixos que vareix sumministra
al marit? Donchs be, tu & cases
y lo demes cor d'carrech meu:
aqueixa ridicula vellota s'ana-
morara de tu; no m'dupris, es-
tich segur que ella mateixa s'
demandara per marit y aillavors
negoci' rodo. (Fregantse las mans.)

Ernest, Pero amich meu; mireu que

es molt sacrifici el tenir que
cargui ab tan llestia y vella
esposa

Borraco, ¡Pa, be!... a la tebeu eclat
per pochs dies es pot carregar ab
cosas molt mes pitjors,

Ernest, Pero... ¿y si per una casuali-
tat es frustran los nostres plans?

Borraco, Es imposible.

Ernest, Pero en tot això, parlant ab
franquesa no veix jo motiu per
tenir sacrifici. Vos m'haveu dit
que tot el seu capital en diner y
bens no passa de uns quatre
mil duros; que dimontris, per
quatre mil duros ^{tenir que} carregar, encare
que no siga mes que per una
nit ab semblant terrassa...

Borraco, Tu no sabs res; la viuuda
de un jermà; Don Estor viuuda

y sense fills, isendat y molt
rich; jo l'he aliviat algunas ve-
gades de uns desarectes que su-
freix el peidó, abuy l'he dei-
chat caçantse molt, y estich
decidit, dema l'hi suminis-
trare una dosis de sol efecte
que l'curara radicalment; jo
passare que no tornara a quei-
xarse mes; una vegada curat
tan radicalment tota satisfen-
da deu passar a la viueda, se-
gons testament que de jure y
arreglat, y com tu deus ser pre-
ferit a tot altre amant, en cas
de casarse la apotecariessa, segons
contracte estipulat entre no-
saltres, ja veus ab aixó que no
s'ha de quatre mil duros,
sinó de una fortunaassa molt

considerable; pero dech aelver-
sibe que m'has de prometre,
baix paraula el honor que
aqueixas positives garan-
cias ense las habern de repar-
tir entre els dos, com a bons
germans.

Ernest; Sou el mateix Sabornis
en carn humana! Com jo es-
tich seriament compromes per
aquell gran disbarat que va-
reix cometre, no m'queda al-
tre recurs que entregarme a vos,
com ja vos tinch dit, en cos y
anima.

Borraco; Siga la n'hora bona!

Ernest. El meu cap esta trastor-
nat, no se lo que m'pesco, tinch
febre; m'en vaix a descansar.

Borraco. Ben fet, fill meu; vesten a

descansen y aixis desmei es-
taries ben disposat pera ~~per~~
comensar nostre magnífich
plem.

C Ernest. Sembla que m'estigam de-
marit cops de mells al cap.
(Com si arxornat entra per la
porta d'el costat dret.)

Escena 2^a

Borraco.

(Contemplan com s'en va Er-
nest y despres de una pausa.)
Per fi he lograt conversar i
no aquest estúpil. Molts serà
que no fem una pasturada
no saben ell representar el seu
paper; pero estem en mitx del
laberinto y es necessari sortir de
ell airosament. Per gran sort
tant a mi com a ell ens cre-

uen morts en el bullit de Ter-
rasola segons explica la gase-
ta que ns va llegir el ximplet
d'en Pepet, y aixó no deixa de
ser una veritable impondera-
ble pera nosaltres; gracies a
vosaltres valents y esforçats-
campesons, ben merits noços
de los ja may ben ponderadas
Esquadras Catalanes ja no
existeixen els Borracos ni els
Baïlus, jo prech a Deu que vos
doni valor, forcas y astúcia pe-
ra exterminar a n'aqueixos es-
túpids bandolers de jurujal y
trabuch menqua y deshonra
de nostre classe els bandolers
de alta alcurnia. Gracies al
meu injeri en serito ab forcas
y valor pera escometzer tan grans

empreses que deixin molt
endebrats als grans crimi-
nals de corona y ^{expans} fiera fins
empenyo en sobrepujar a tots
y ls sobrepujate.

Escena 3^a

Borraco Bene.

Bene. (Entran molt resolta per
la porta del costat dret ab un
mocador a la ma.) Digas Bor-
raco, De hont ha sortit aquest
mocador ab las sebas inicials
brodadas?

Borraco. (Reconeixentlo.) Es un mo-
cador de batista que un mei-
sell agrait m'ha regalat.

Bene. Don malalt ó una malalta?

Borraco. Com vulgas.

Bene. Es lo que he ^{pensat} respitat, en cara
que t' desdenyis en acompanyar-

y amme perque't reboixaria
amar el costat de la teba cria-
da, ó millor dit de la teba es-
clava y m' retingas tot lo dia
à casa, ja se tots els seus enre-
dos y l'entremable amor que
sens à Donya Tuya; primera-
ment faix bossins el seu es-
timat mocador. (Pesqueixa.)
y segonament l'adverteixo que
si segueixes ab aqueixos amors,
la meba venjansa no tindrà
limits. Ens coneixem de molts
anys y ja sabs de lo que so capas,
Borraco, (Prementhi las mans
ab carinyo.)
Los seguit, estimada Berre; jo no
he tingut ni ~~tingut~~ pueli tenir
^{may} mes amor que l'heu. Estan tan
encarnadas las idees ab las
mebas, que es imposible que

un altre dona puigja separar-
nos; el que ha de estar entre
la societat ha de ferir sempre;
cura mes el metche ab sa
galanteria y amabilitat que
ab las rebas receptas; estem en
mitx d'el teatro d'el mor, y con-
ve fer el comediant pera quan-
yar l'or, euent haurem reunit
un bon capital, ab tu amor meu
ma estimada, i miel amor de
ma vida ens retirarem a pa-
isos llunyans y disfrutarem
aquest or que ab tanta safor
que enyo jo; allavors et presen-
tare a la societat elegiantment
vestida y respilantent de joyas
y arribares a ser l'enveja de las
mes presuntuosas d'ellas.

Bene. Fas paraules desarmen

ma ira y fins arribas á fer-
me creure que tot lo que dius
ho dius de cor y de veritat,
Borraco, Jo finjeixo ab tot lo mon,
pero ab tu amor meu, so la
mateixa la pura veritat.
Bene! Et vull creure; pero no dei-
xaré de espíar els teus passos;
si ngos compassió de mi, si m
faltés el teu amor, lateba Be-
ne moriria irremissiblement.
(Pouen alguns cops á la porta
de la sala immediata.) Vaita
á veure qui demana. (Sur per
la porta del costat dret.)

Escena 4^a

Borraco,

Es aquesta una dona que m'fa
un gran destor, pero no m'con-
ve desferme d'ella, de molta

anima y encara puch trau-
ren partit. Estich en mitel
d'una gran marea, es neces-
sari molt tino y no abando-
nar el tino.

Escena 5^a

Borraco Bene!

Bene (per la mateixa porta.)

La criada de Don Antoni el
jermà de la apotecariessa diu
que sens perdre temps vagis a
sa casa pera aliviarti els do-
lors d'el paidó que t'han so-
frí horriblement.

Borraco; Oh fortuna! Els hi cu-
rare; els hi curaré tot requit
^{d'un modo} y ~~radicalment~~. (Preu barret
y mengala.) Hi veix volen,
(Surte per la porta d'el cos-
tat dret.)

Escena 6^a

René,

¿Será veritat o fingiment
sob lo que deia de dirme Bor-
raco? Lo cert es que ell está mes
o menos enamorat de Doruya
Fuyas. Es jove, quafra y de bona
posicio; no puch jo competir
ab ella; en cas de casarse Bor-
raco ab la tal viueda, no deixo
de ser jo un destorb pera ell. ¿Si
seré jo tambe víctima de las re-
bas daurados pinedoles? Con-
ve estar alerta; Ath sábi Doctor!
Conech las debas intencions.
Si vols habertelas ab mi accep-
to la lluita, y venem qui guanya.

Cuadro Cuart.

La Fertilia.

Salon et a casa la apotecariessa

portas els costats y els ó tres
al fons que estarien obertes y
deixarien veure un saló ben
il·luminat y al·hejat relativa-
ment y com podria tenir l'ho
en aquella época una persona
rica de la petita vila de false.

Escena 1^a

Donya Teresa.

(Apareix assentada en una
poltrona luesosament vesti-
da de dol y suspirant.) ¡Ay
infelis de mi! So rica, molt rica;
ja que estich en plena possessió de
las rendas no despreciables del
meu marit y de la gran fortuna
de mon jermá y apesar de tot ai-
xó no so felis; hi ha un vuit en
mon cor que sols un home pot
omplir. (Es remou en sa poltrona

y sospira.); Ay morirse de amor
y no ser corresposta, ¡vamos! això
s'ha de acabar. Jo mateixa expli-
caré al metche...; Pero y el rubor?
En fi; jo inventaré el meu cuento,
ja que abuy mateixa vull posar
fi a las mevas penas.

Escena 2.^a

Donya Teresa Borraco.

Borraco. (Per la porta de la dreta.)

Bona nit Lingua Donya Tereseta.

Teresa. (Sospirant ab forsa.); Ay!

Bonas las Lingua Doctor.

Borraco. ¿Que te Donya Tereseta?

¿De que's queixa? Es sen indis-
posada? Pardi. Expliquis; el seu
amich, el seu metche l'esta es-
collant.

Teresa. ¡Ay Senyor Doctor! Es molt
sensibile y dolorós lo que m'esta

passa...!

Borraco. Senyora, voste m'posa en
cuidado; ¿que esto que l'hi passa?

(Parenty al seu costat.)
Teresa. (Removentse benventse y sus-
piran.) ¡Ay! El mal que m'fa
patir no l'cura la medicina; es
aqui. (Comprimitse el cor.)

Borraco. ¿Será una dolencia moral?

Teresa. ¡Oh... si... si! moral y mortal;
jo crech que moriré per consumció.

Borraco. Sabem donchs de que prove;
coneguda la causa tal vegada no
será facil combatre-la y posarli
remey. ¿Que no se confia en el
el intim amich del seu ^{marit} ~~estros~~?
(Auguantse una llegrima.)

Teresa. (Suspirant.) ¡Ay el meu ma-
rit... el meu marit!.. (Fingeix plorar.)

Borraco. Pero dona sosequis; ja ha
plorat prou per el seu marit; si

si aqueixa es la seba elotensia
moral, no dirga & cap berror,
jo t'hi asseguraré que es curable,
Fereseta, No es aqueixa senyor meu,
no es aqueixa. Escolti amich meu,
jo euent era soltera vareix esti-
mar a un home, pero no vareix
podermé casar ab ell y despres de
vint y cinch anys de matrimoni,
ni essent ja viuda, aqueix ma-
teix home, que no viu en aque-
sta vida, ni ha fet dirijir per ter-
cera persona parauntas de matri-
moni.

Porraco; ¿Per aixó diu qu'es infelis
y que te penes? Varnos Donya
Fereseta pensi que Deu devega-
des castiga als que's queixen
sens raho' y mes encare als in-
grats que confossen sos senyalats

beneficis ab penas y disquis.
¿Que mes pot desitjar? Vemos,
diquim el nom de aqueix dit-
chos mortal, y jo mateix m'ocu-
pare' d'el curreglo d'el seu entlas.
Teresa. Pero amich meu; no's recor-
da d'aquella clausula del con-
tracte?

Boraco. Vaya si la recordo, pero
desete luego l'hi dich que jo
m'encarrego de fer renunciar
els drets que en ella es conceder-
xen a favor d'el meu patrocinat
protegit. No faltaba mes. Aque-
lla condició sols podia ser apli-
cable evant per la seba part no
medies amor dirigit al pretendent.
Allavors y sols allavors debia ser
preferit l'Ernest Gomis; pero hac-
centse de una persona a qui fe

deants anys vostre estima y per
qui suspira de dia y nit, es cosa
molt diferent. El meu recomen-
nat es massa delicat per no
retirarse desde el moment en
que jo l'hi elija lo que hi ha so-
bre el particular. (Fa un ademans
de dirigir-se a ~~la dreta~~ ^{cançya} el Pesquerra.)
Teresa. (Privant l'hi el pas.) L'engany-
yaba Doctor; jo sols estimo a
l'Ernest Gomis. (Es deixa cau-
rer com desmayada en la pot-
trona, fepantse els ulls ab lo barre.)
Bonaco. Al ultim ha estat franca.
Apre'm toca a mi arreglar lo demes.
Teresa. Es casara ab mi?
Bonaco. Crech que si.
Teresa. Allavors ell tambe estava
com jo morintse de amor.
Bonaco. ! Qui sab!

Teresa. ¡ Oh! gracias Doctor, mil
gracias.

Borraco. Abans de tot es necessari
que fassa saber la seba determina-
ció al Parroco el bosen Miquel sens
dirli que habem parlat de aquest
assunto, perque podria pensar
que tenia ^{vosde} mes confiança en mi
que en ell y podria ressentirse.

Teresa. Oh fare encara que no deixa
de repugnar-me.

Borraco. (Obri la porta d'el costat
esquer^{re} dret.) Surst Ernest y deixa aquei-
xa melancolia ocasionada per
el dupte.

Escena 3^a

Dits Ernest.

Borraco. (Donan la ma a Ernest y
conduintlo a una caelira al
costat de Donya Teresa.) Vamos

jove afortunat; Donya Teresa
fentse carrer de la teba Simicle
m'ha revelat injenuament els vee-
ments afectes que sentia per tu
en justa correspondencia al teu
amor; per conseqüent desde aquest
instant un estret llas als unes,
desitjaan que siga molt felis y
prolongat.

Teresa. Oh Doctor! cuants beneficis
l'hi dech; sempre mes l'hi estare
agradida.

Ernest. (Ab freedor.) Jo tambe agra-
eixo al meu amic y protector
l'immens benefisi que m'ocor-
ba de dispensar.

Borraco. Res de gracias sem deu;
he vist dos cors enamorats y no
he fet mes que unirlos.

Teresa. (Prener la ma de Ernest.)

Estimat Ernest; estigueu seguir que
en mi trobareis sempre una espo-
sa amable, desinteressada y constant.
Ernest. (Sempre fred.) Jo sabré res-
pondre al seu amor.

Bonaco. Bueno; quedem convinguts;
no falta mes que tirar les amo-
nestacions y dins tres mesos
la boda.

Teresa. ¹ Tan ~~prest~~ aviat? ² Que
dirà la gent de la vila? ³ mitx
any de dol. ⁴ El record d'el meu
marit?

Bonaco. La gent de la vila que diga
lo que vullga. No es vostre viuda,
lliure y independent? La gent
lo mateix dirà si vostre es casa
dintre tres mesos, com si's casa
dintre sis anys. Conque ari-
mo y endavant.

Escena 4^a

Dits Mossen Abiquel,
Abiquel. (Per la porta d'el costat
dret.) La pau de Deu siga en
aquesta casa.

Borraco. La pau de Deu es en
aquesta casa y proude tindran
els seus habitants la seua be-
nedicció Reverent Párroco,

Abiquel. ¿Et quina benedicció es
refereix Senyor Doctor?

Borraco. No es de màxim ben-
edició esplicarli; això es qüestió
de Donya Teresa,

Teresa. No se com dirli Mossen
Abiquel; jo he començat una desa-
denció ab vosté, devia habershi
fet una visita; aqueixa era la
meua intenció, pero com el Doctor
s'ha anticipat... shi prech que m

dispenssi,

Miquel. Tenyora, ignoro la falba
que l'hi dech dispensar. Espero
una explicació.

Teresa. El rubor me la impedeix y...

Miquel. No siga tan curta de jerní
Donya Teresa; jo visito ab frequen-
cia aquesta casa y encara que
poch observador, no he deixat de
entreveure las simpatias que se
vosté per el jove Ernest Gomis, fa
algun temps que viuen en la
mateixa casa, y el tracte ha en-
jendrat el carinyo de que vosté
m vol parlar.

Teresa. Ja que vosté ho ha en devi-
nat Mossen Miquel, dech di-
l'hi que he determinat casar-
me ab l'Ernest.

Miquel. Molt ben fet, estimant se.

vostres y essent la voluntat d'els dos,
Feresa. Aqueixa es la veritat.

Borraco. ~~Ahora~~ que ja ho sab reve-
renç, hem determinat que
dintre dos mesos ^{hagades curar} s'hasse la pri-
mera curació.

Miquel. Dintre dos mesos?

Borraco. Si senyor; dintre dos
mesos ~~curat~~ ^{com} mes ^{abiat} prompte millor.

Miquel. Per mi no hi ha inconve-
nent si geu dintre dos mesos.

Borraco. I sens dir res a ningú;
donarem aquesta sorpresa a
la vila.

Escena 5^a

Dits, Donya Fuyas, Agneta, y
Pepet.

(Entren per la porta d'el cos
tot dret.)

Fuyas. (Besan a Feresa.)

Amiga Teresa!
Teresa, amiga Tuya!
Agnete. (Lo mateix); Donya Teresa!
Teresa, Amiga Tuya, amiga
Agnete.

Pepet. (Dant l'hi la ma.); Que tal

Donya Teresa, com se trova?

Teresa. Molt mes aliviacada.

Pepet. Ho celebro.

Borraco. ^{Ens} Nos anem a divertir.

¡Tertúlia completa!

Borraco. Nos varem a divertir, Ter-

tesa. No está completa, encare
falta un tertulià.

Borraco. ¿Un tertulià?

Teresa. Si; un militar que s'inep
allotjat — al quarto del segan-
to pis; s'he ~~inverte~~ convidat
a la reunió d'aquesta nit. La sen-
yora Castell també m'ha pro-
mes venir a aquesta nit al pas

noyas y ls nois que son tan
bromistes.

Fuyas, Molt be; juguem a jochs
de prendas, ella que'n substants
y de seu boricls.

Agmeta, Com ns divertirem! y a
mi que tan m'agradau els
jochs de prendas.

~~Pepet. Tu lo crees Agmeta y esta no-
che que no habra el estorbo de
mi padre, que no hace mas que
reganyar; esta noche los amam-~~

~~Pepet Tu ho crech Agmeta, y aques-
ta nit que no hi haura el des-
torp d'el meu pare, que no fa
mes que reganyar; eiques-
ta nit els amants estarem de
entora bona.~~

Teresa. ¿Com es que no ha vingut
el teu Pare, Pepet?

Peper. No's troba be; s'ha quedat
al llit.

Teresa. Es malalt?

Peper. Ca, una mica de podagre;
per lo demés está mes sa y ro-
bust que jo.

Escena 6^a

Dits el Cabo Refecus.

Refecus. (Des del llindar de la por-
ta de la dreta.) Es pot entrar?

Teresa. (Surtintlo a rebre y d'altre
la ma.) Pusi' en devent Senyor
Refecus y sens compliment,
aqui tots som amichs y reine
la franquicia.

Refecus. Abls preus de vostre Donya
Teresa. Finch el gust de salu-
dar á tots aqueixos senyors.

Ernest. (Que's troba al costat de Bor-
raco apart á ell y ab recel.)

¡Un cabo de las esenciacas!
Borrico. (Apart a' Ernest.) Valor
y serenidad.

Beresea. Fich Finch el gust de pre-
sentarli al Reverent el Mos-
sen el biquel Foix Cura Parroco
de aquesta vila. (El Parroco y
Befecus se saludan.) Al Med-
che Doctor el Maneri y al Apo-
teccari Gomis. (Lo mateix.)

Befecus. (Apart.) ¡Yo he vist aque-
sas carcas! ^{diminuyes} ¿ehont heurre jo
vist aquestas carcas?

Beresea. Al Donya Fuyois el biret,
a sa neboeta el biraeta y a' Don
Peper el bira. (Lo mateix.)

Befecus. ¡Hi dono las gracias
Donya Beresea per haberm
fet conixer a' tan distingida
senyora y elegants senyoretas.

Monies

Comtes Gràcias.

Alfreda. Es molt simpàtic.

Luysa. Es molt galan.

Teresa. (Presentin a Refecaus.) Don
Manuel Refecaus cabo de nostras
benemèrites esuechras. (Se saluda.)

Refecaus. Dona Teresa l'hi dono no-
bament las gràcias per haberme
fet conèixer a persones tan distin-
jidas y també per el bon rato que
m'promet ferme passar en sa
agradable companyia. Tertúlia.

~~Teresa. Ei; basta ja de compliments
y passem al saló y ns entretenem
un ratet jugant a l'al punto la
loteria. (Pren la ma de Refecaus)
Finga la bondat de seguirme.
Obren Mossen Miquel. (Entren
per una de las portas d'el fons)~~

Miquel. Por cert mes agradable

que el tenir que anar per mon-
tanyes y boscos en persecució de
delinents. De benedictors.

Refecus. Tot es la costum reverent
parroco, y la carrera militar ~~no~~
apesar de ses fatigas y contra-
rietats, no deixa per aixó de te-
nir els seus atractius per aquell
que la professa ab fe y verdacler
entusiasme.

Miquel. Son paraules aqueixas
de un bon militar.

Refecus. ^{alagadores,} Gracias per ses paraules,
Miquel. Son justas. ⊕

~~Ceresa.~~ Basta ja de cunpliments
y ^{parem} ~~passem~~ al ^{al} ~~del~~ ^{al} ~~del~~ ^{que} ~~que~~ ^{en} ~~en~~ ^{entre}
sinchrem un rato jaquén a la
loberia. (Preu la ma de Refecus.)
Tinga la bondat de seguirme. Anem
abosen Miquel. (Entran per una
de las portes d'el foris y es segueixen

Val.
✠ En corroboració de lo que diu el senyor mi quoy
corredo. No fa molt **Elleup** que
llejiam a la gasetta els seus elo-
jis per el fet meritori d'el poble de
Terrasota; allí vostres es veuren
a creditar de valents y bons factils
Refecar. Elogis innumerats; no va-
rem fer mes que cumplir ab nos-
tre deber.

Teresa. Es precis confessar que son
vostres uns valents; y ara que des-
cansa vostre de ses fatigas per al-
guna dies, yo procurare distrau-
rel, en lo que pugja en ma casa, ✠

Ernest que dona el braç a Don-
ya Tuiyas y Abgreda. Borraco
va a entrar, pero Pepet el dete
y condueix al prosceni.)

Escena 7^a

Pepet Borraco,

Pepet. Permetim als parents Doctor.

Borraco. ¿Que se li ofereix anich Pepet.

Pepet. El meu pare està malalt y m'
ha encarregat que demà sens
falta anes a visitar-lo.

Borraco. Ja... un altre atech de po-
agre dels que acostuma a tenir.
No faltare demà mateix a pri-
mera hora.

Pepet. ¿I que l'insembra a vostre de la
enfermetat d'el meu pare?

Borraco. El seu pare pateix un mal
crònic que no ofereix cap curació.

Pepet. Segon això prompte estarà curat.

Borraco, Essen un mal erònich di-
ficilment; pero comte una cons-
titució robusta, crech que viu-
rà molts anys.

Repet. Es a dir que? eren vosté que
viura molts anys?

Borraco, El Pestich seguir; pero eixo
deveria ser per vosde una grant
satisfacció, y alegria.

Repet. Etixis fora si no fos tan ri-
dicul y avaro. Figuris ^{vosté,} que tal
com me ven heren d'els immen-
sos bens de la casa el Meis, jove de
vintisinch anys, ja may he pogut
tenir a la meba butchaca de una
sola vegada lo que's diu cua-
ranta rals.

Borraco, ¿Tan avaro es el seu pare?

Repet. ¿Si ho es? Si vosté mateix pot
formarse una idea de lo que a-
mí m'passa. La paciència ja

Amorosa. Es tanta la seva
esplendència, que's nega a donar-
me el consentiment pera ca-
sarme ab l'Esmeralda, la neboda
de Donya Fuyes, que com jo
vostre sob es una noya hermosa,
virtuosa y de bons sentiments,
sols perquè no estan rica com
sere jo, euam estiga en possessió
de la meua herencia. Figuris
vostre per altre part que jo esti-
mo ab deliri ab fanatisme a
l'Esmeralda, que ella tambe
m' idolatra, y tot això res diu
al cor impedir el meu pare.
Ell ja m' tindrà sens dubte espo-
sa escullida; una pucilla tan
rica com jo, lletja, tal vegada
danta, y a més el això pot ser que
siga coixa o ja peruda, pero es
ser rica, ja reunix totes les

qualitats segons el modo de pen-
sar el el meu pare.

Bornaco. El defecte de la auaricia
sol ser hereditari; m'hi jugaria
enalsevol cosa que el seu avi's
portaria de la mateixa mane-
ra ab el seu pare.

Repet. Crech que si; pero ell al me-
mes va tenir la sort de que se
l'hi moris als cuarenta anys.

Bornaco. Segons aixó vosté estamen-
ta de la llarga vida del seu pare.

Repet. (Professionant, y despres de
una pausa y parlean ab miste-
ri y a mitcha veu fins al final
de la escena.) Si; ho sento; ho con-
fesso; porque jo no puch viure
sens la meba etgreta, y men-
tres ell existeixi veitx que sera
impossible nostre matrimoni.

Borraco; ¿Tan l'estima Pepet?

Pepet; Si l'estimo? Daria tota la me-
ba herencia, tota la meba sanoh
pera posseir-la are mateix.

Borraco. En aquest cas m'afirmo
encara mes en la meba opinio
sobre la llarga vida del ~~seu~~
pare, perquè may viuen tant
las personas com cuen servei-
xen de destorp y desitxa sa mort.

Pepet. Ab sas paraules em fa des-
esperar, ¿que no tinga jo un
medi pera sortir d'els meus
apuros!

Borraco. No n'hi ha mes que un,
Pepet; ¿Quin?
Borraco. La mort.

Pepet. Pero, ¿com ho fare' jo pera fer-
la venir abans d'el llarch plaç
que voste l'hi augura?

Borraco. Discurreixi un medi Pepet,

y conti ab mi en tot y pera tot.

Pepet. Voste el se aquest meeli y no
dupto d'el seu segur efecte.

Borraco. No l'entench Pepet.

Pepet. M'explicare sense embuts;
y jo en recompensa d'el favor
el fare l'ome mes rich de tota
comarca.

Borraco. ¿De quina manera?

Pepet. Posant-me en possessio de
la meba herencia.

Borraco. Peraque aixó succee ca ha
de morir supadre. el seu pare.

Pepet. Donchs be, que moria.

Borraco. ¿¿¿ Ahont es aquest rich
tresor que m'promet?

Pepet. Ab un amagatany que hi
ha dapiat darrera de la capsa-
tera d'el llib d'el meu pare.

Borraco. ¿Promet ^{me} entregarme?

Pepet. Sens faltarhi un sol diner,
Borraco. Està molt be; pero mediant
un altre condicio.

Pepet. ¿Quina?

Borraco. La de que pera assistir al
seu pare en sos ultims moments
no ha de avisar al Parroco de la
vila, sino a qualsevol altre
sacerdot.

Pepet. Convinguts: fare venir a un
capellà jove y amic meu que
viu en una parroquia a los
horas de distancia de la vila

Borraco. (Abargantli la me.)

¿Parenta?

Pepet. (Estremyentli.) Parenta.

(Surt per el fons.)

Escena 2^a

Borraco.

L'asunto marcha vent en popa;

aquest jove m'ofereix un tresor
facil de adquirir; pero la presen-
cia d'aquest cabo de les escudelles
m'ha pensat seriament; es allat-
xat en aquesta maldada casa....
; Cosa estranya!; Que haurà vin-
gut a fer a qui aquest home? Quins
; Quins seran els seus projectes?
Els estan sempre de dia y de nit
recorrent boscos y montanyes....
es estrany, molt estrany que res-
tiga quiet a aquesta casa; ; Haurà
rei ensumat alguna cosa? Com
ells son tan bons perdiguers....
aquest estupit Ernest ab ses dup-
tes y remordiments, tal vegada
haurà deixat traslluir... confesso
que vaita unar ben equivocat en
la seba eleccio.

Escena 2^a

Borraco Fuyas.

Fuyas. (Venint el el saló.); e Abandri!

Borraco. ¡Fuyetas!

Fuyas. ¿Com es que Pestes aqui ^{tot} sol meditem, mentres esteem tots reunits en el saló? Con comportament sels fe estrany.

Borraco. El Pepet m'ha estat parlan de la malaltia d' enfermetat ~~del se~~ malaltia d' el seu pare, y com no deixa de preocuparme son estat grave...

Fuyas. Deixa ure de pensar en malalties y malalts habem vingut aqui aquesta nit pera distraurens, y tu't preocupas de la ciencia; jo l'anyoraba y he donat ual se vol excusa pera venir al teu costat.

Borraco. (Prenent lli-la ma.) Que

amable als Tuyaets! El carinyo
ab que m distingeixes m trans-
porta a un mon ple de ditras
y encants

Tuyaets, Tu sabs que ^{tot}posseeixes enter
lo meu cor, pero no es aquest el
lloch apropiat per a parlar
de nostres amors; ja sabs
que sens obrir la porta de la
meua casa pera visitarme cu-
ant millor t plasea y allí sens
destorps ni testimoni podem
canviar las dolces impressions
de nostres cors amants; are
anem a satisfer las esijencies
de nostre societat.

Borraco, Signia com tu desitjas,
(L'indica pel bras, y entra en
en el saló.)

Cuadro Quint.

La doble boda y els funerals,
La mateixa decoració del cua-
dro anterior. Una taula de re-
fresh adornada ab flors i illu-
minada per candelabres ab pro-
fusió de llums.

Escena 1^a

Ernest, Pepet, Rafaelas, Doruya Fu-
yas, Agneta y altres convidats,
Pepet. (Got en ma.) Aquesta nit es
nit de pler y alegria, brindem
per el doble entaus.

Tots. ¡Brindem! (Brindem y beuen.)

Ernest. Formem a omplir las copas
y visca el bon humor.

Tots. ¡Visca!

Pepet. (Ab Agneta.) Pren un altre
caramellet mena el doreida,
(L'hi dona.)

Agneta. (Prement l'ho.) Tot lo que

m'ofereixes venint de las debas mans
el sabor es mes deliciós.

Refeccas. Com es que no estei el
Doctor Abanetri al seu costat
Donya Tuiyetes?

Tuiyas. Donya Teresa no s'hoaba be
y l'ha demanat.

Refeccas. Es verdaclerament una
llàstima el trobarse indisposada
a la nit de nubis.

Tuiyas. Els mals venen sens de-
manar permis, cuan venen.

Refeccas. Si, sens demanar permis.

Pepet. (Ab la copa a la ma.) Ab beure!

Ernest. (Lo mateix.) Ab beure!

(Ernest y Pepet beuen moltes
copas y de cuant en quant se
queclan pensatius com si algu-
na i^(fida)deya els atormentas.)

Pepet. No hi ha com el vi ferer del

~~prior~~ Priorat pera cellunyor las
penas y las ideyas tristes. (Beu.)
Ernest. Si; es la millor medicina pe-
ra curar la melancolia. (Beu.)

Rebecca. Que penas ni que ideyas
tristes pueten estar por voste senyor

Don Pepet? ^{Despontat ab una repoyeta her-}
monima. (Cigneta.) Gracias,

^{Rebecca} Libre y alenyo de una gran for-
tuna... a be que com fa tem poch
tempo que ha perdut al seu
senyor pare...

Pepet. El meu pare! (Pensatiu.)

Rebecca. Aqueixa idea esser vos-
te un bon fill...

Pepet. Un bon fill! (Contrariat.)

Rebecca. No deixara de atormentar-

Pepet. Si; no deixara de atormentar-
me; pero abuy havem de olvi-
dar las penas; devem estar ale-
gres. ¿Es veritat cigneta?

benedita. Natural; las bodas no
son funerals.
La bondad de Emert, tampoco ^{phi} ^{trabo} ^{motius} ^{pe-}
efecus. (Aparat.); ^{na} ^{estar} ^{trist} ^{molt}
Quina jent. ^{al} ^{contrari.}

Encara no fa quatre mesos que
han mort el pare, el marit y el
germà y ja estan de bodas.

(Reflexion.) ¿Seran certas las
mebas sospitas? Anem observan,

uyas. La festa promet ser anima-
da. ¿Ha vist vostè Don Manuel?

El salon s'va omplir de las fami-
lias mes distingidas de la vila.

Refecus. Certament; presenten un
brillantissim aspecte; Donya Fe-
resa ha lograt reunir las ^{senyoras} donas
mes bonicas de la vila figuran
vostè Donya Fuyetas en primer
lloch.

uyas. No m'aduli Don Manuel,
tinc trenta anys y ja he estich

passat

de moda.

^{Al} Rufecaus. Trenta anys; es en con-
la dona està en la plenitud
d'els seus atractius.

Fuyas. És la decadència vol dir?

Rufecaus. En la plenitud, ~~l'home~~ ^{m'en el} si repre-
ta y no ~~deca~~ ^{deca} desdich, en aquesta edat
es en con la dona, a més d'els seus
atractius personals ^{de parpelles} seductores
que fan transformar l'entornament

Fuyas. Abduador.

^{No faix més que dir la pura veritat. És inconvenient}
Rufecaus. Si veurde no li permet; com
farà el favor de ballar ab mi
el primer minut?

Fuyas. Ab molt gust.

Rufecaus. Dich; si no s'ofen el doctor
Abanels.

Fuyas. El Doctor no s'ofen per ser
poca cosa.

(Per la música del el saló.)

Pepet. Tu ha comensat el ball
Agneta, ¡ et ballar!

Tots, ¡ et ballar, et ballar.

(Pepet dona el braç a Agneta,
Bafecous a Donya Fuyas, els ele-
mes a ses parellas y entran en
el saló, Pepet, Agneta, Fuyas y Bafecous van els ultims.)

Escena 2^a

Ernest.

¡Quina situació la meba! Jo
no he nascut pera finjir. Aquieix
cabo de las escuadras no apar-
ta de mi els seus ulls. ¿Llejaré
del vejada el crim en la meba
cara? La queixa desgraciada
dona ab els adorns de núvia
portan en sa cara el sello de la
mort... ^{llàntima y} m'fa compassió; jo so cri-
minal, si; pero no so criminal em-

pedernit.; Diriga vi! (Ompla
la copa.) No hi haí com el viper
aportar funebres idees. (Ben y la
governna a' quegelar abatut y trist.)
Cena 3^a

Ernesto Borraco,

Borraco. (Desete una de las puertas
d'el foris, y apart.) Atli está
compunjit y meditando; si can-
ba a' ditubajar l'hi dono tambe pas-
saport per l'altre mon; perque els
morts no revelan els secrets. (Apro-
pantse ab calma a' Ernest y con-
templantlho per alguns instant.)
¿Quin comportament es el teu? ¿Que
fas aqui trist y pensatiu? Es ne-
mester que t' deixis veure en el saló,
es precís, es indispensable.

Ernest.; Imposible, imposible!... No
finch valor pera veureta patir.

Borraco. Mirá que no comprometem.

Ernest. Mabeume si volen; pero no
m'obliguen a presenciari una escena
tan horripilant.

(Para la musica.)

Borraco. Es un imbecille; casi m'
arrependeixo haberte volgut fer
rich y felic y... euiduelo Ernest;
perque si arribo a canviar el meu
plan, et podria costar car.

Ernest. La musica ha parat. (Mi-

ran al saló.) Venen cap aquí;
alguna cosa extraordinaria suc-
ceix; jo no puch presenciari et
aqueix espectacle. (Sen va per
la porta d'el costat dret.)

(¡Ahont vas? (Pausa.)

Borraco. L'infern es conjura contra mi!

Escena 4^a

Bofecous, Pepet Dª Teresa, Donya
Luyas y Agneta, y Comidats.
(Bofecous y Pepet surtan rest-

mir un per cada braç a Donya
Feresa.)

Beccas. Conduïm-la a n'aquest
~~salon~~, pot ser ^{ambert} la temperatura
l'hi serà mes favorable, (La acco-
moelam en una poltrona.)

Borraco. (Prement l'hi el pols.) Com
se troba Donya Feresa?

Feresa. ^{¡ay!} Mal; molt mal; ¡ay! jo m'
moro; aviseu a Mossen el Biquel,
Pau i Pepet surt per la dreta.) Hi vaitx.

Borraco. Tranquilis Donya Feresa,
això no l'hi ha de dur a l'altre.

Feresa Experimento cosas molt es-
trañyas... tan prompte sento a
n'el cor una opressio insufrible
aqui a n'el cor, com uns cops en
el cap com si m'hi dessin cops
de mall; ¡ay! jo m'ofego... tirach
set aigua... aigua...

Rafecas ompla un got y l'ofereix
a Donya Teresa que ven sedenta.)
Escena 5^a

Dits Mossen Miquel y Pepet per
la porta d'el costat dret.

Pepet, et qui tenim a Mossen Miquel
que he trobat pujar l'escala.

Miquel, ¿C'è he hi ha de nou?

(A Mossen Miquel)
Pepet, Donya Teresa ^{que} se una con-
jestió cerebral; em temo molt que
entrarà en el desbari y per con-
sequent, crech que debem aprof-
itar aqueixos moments.

Teresa, ¿et hort es el meu espos?...

¿et hort es?... Perque no ve?...

¿Et ha deixat ja?... jo vull el

meu espos... el vull... Oh Mos-

sen Miquel... donin la ma y

no m'abandoni. (Preu la ma a

Mossen Miquel que estarà a la

seba dreta.) Veix al entorn meu
coses molt estranyes, veix una
figura que m'espanta... ^(Albinum di Borraco.) un ho-
me que m'ha m'aterrorisa... (Tira
sa sa mirada di Borraco que es-
tendia di l'esquerra, aqueix no pro-
dentla reportar resistir jira el cap
y aparta la vista de Donya Bere-
sa; Mossen Abiguel ^{que esta a la dreta,} y Refecus
que esta ^{al dreta} ~~de la~~, observen aquei-
xa mirada providencial delatorna.)
Refecus. (Apart di Mossen Abiguel.)
¡Cosa mes particular!; Ha obser-
vat aqueixa mirada delatorna?
Abiguel. (Apart di Refecus.) El Doc-
tor no la ha pogut resistir.
Pepet. (Apart.); Això m'causa horror!
¡jo no ho puch veure!; La matei-
xa mirada delatorna d'el meu
pare. (Se deixa caure en una ca-

dina sapientse els ulls.)

Carreda; Que sens Pepet?

Pepet, Deixam estar, (Desviarla.)

Refecar, (Observantlos.); Cosa mes singular!

Borraco, (Esforçanse en dissimular.)

Tu te el deliri, be ho preveya jo,

Miquel, Pero; ahon es el seu marit?

tal vegada la ^{meu} ~~seu~~ presencia la tranquilisaria.

Borraco, No pot tardar en pujar; esta arreglant uns calmants que jo ~~li~~ he ordenat.

Tuyas. ! Que mor Doctor, que mor!

Miquel, Donya Teresa, Deu es la mateixa bondat y clemencia, ^{la mateixa} implori ^{de tot cor,} sa misericordia.

Teresa, (Alsa els ulls al cel, despres els baixa y jira per tota la estensia com busquen un objecte.

determinat; luego els fiesa al
seu vegeuda en el imposible sem-
blant d'el metche.)

Borraco. (A part.); Quin suplici!
(A parta la vista.)

Refecces. (A Mossen Miquel.)
¿Altre vegeuda?

Miquel. La mateixa miranda d'el
seu marit y d'el seu jermá.

Teresa. (Tanca els ulls y deixa
caure el cap.)

Borraco. (Reconeix a Donya Tere-
sa, s'hi pren el pols, ab la mejor
serenitat y jirantse a n'els cir-
cumstants diu.); Tu no existeix!
(Tots instintivament cauen de
genolls.)

Miquel. (Dret.) Senyor obrelli els
braços. (S'ajenolla. Unas campa-
nas llunyanas tocan a mort.)

Quadro, can el selo pousat.)

Quadro Lire!

El Cabo de Las Escuadras.

Decoració d'el ~~arte~~ ^{cuadro} tercer.

~~Decoració~~ ^{Escena 1ª Bonaparte} (Pareixantse per la cambra
de consulta.) Estich seriament
compromes; aqueix Ernest aqueix
jove ignorant y estupit que enca-
ra se remordiments y creu en diu
que n diuen conciencia, ses im-
prudències podran costarme
caras. Deu ens lliuri d'un ho-
me a qui habem iniciat en el
secret d'el crim y que despres
nos vinga ab remordiments y
conciencia. Aqueix home es ca-
paz de tot, fins de delatar-se a
si mateix y a ses complices,
Confesso en que m' ^{paria} equivocat
en la elecció. No es lo que jo

no pensaba. Pero; Viva Deu!
que ho ^{ell} ha de seguir per l'canvi
traessat, ó morir; si; morir.
Pero...; Com ho puch fer? Ell no
fiara de mi, y ni per tot lo de
aquest mon l'hi podre fer beu-
rer un got d'aigua que jo ha-
ja tan sols mirat. ¿Es res incul-
d'una punyeta de... Pero si jo
no tinc ni he posseit may tal
instrument. Per altre part tinc
un horror irresistible al derrama-
ment de sang. Ja may la he
derramada y estich mes que
seguir que si ho fes, despres no
viuria tranquil. Per altre part
ell es valent y robust y si jo en-
ta el cof, m'escurriera entre
sas mans. Dech confessar que
so un cobert. En aquest cas,

¿quina resolució prendre?
¡Oh! una se m'en ocor! mag-
nífica. (Toca la campaneta de
la escribania.) Bene, mafiel
Bene servirá per el cas.

Escena 2^a

Borraco Bene!

Bene. (Per la porta d'el costat dret.)
¿Que se refereix?

Borraco. ¿Has passat avis a Ernest
peraque es deixas venir ab mi?

Bene. L'he avisat y no pot secretar
en venir, compareixer.

Borraco. Corrents. Tu Bene abor-
reixes als blancs y voleries
esterrinar sa rassa.

Bene. Es veritat, a tots menos a tu.
a tu l'he estimat sempre, y are mes que may.

Borraco. Per aixó t'aves jurat ab
mi y fins ara no puch quei-
xarme d'els teus serveis; molt

al contrari. To també Pestimo y Pes-
^{timare sempre,}
Bene. Gracias.

Borraco. Tu sabs manejar el fun-
yal y jo'ls venenos; fins ara no
t pots queixar puig que en totes
parts habem deixat les san-
quentas senyals de nostres
passos; pero casi sempre ho ha-
bem fet per medi d'el veneno.
¿No es veritat Bene?

Bene. Aixis es; pero ja sabs que
no ha estat per falta meba
puig que sempre tu fiel Bene
estas pronta a obeir los ordres
d'el seu dueny.

Borraco. ^{Aquesta vegada,}
~~Aquesta~~ crech que ha ar-
ribat el moment d'elluir la
teba habilitat.

Bene. (Prenentli la mei y acari-
ciantla.) Senyalam la victi-

ma, y veurás, amor meu,
y ~~veurás~~ com cumpleix ta
rendida Bene!

Borraco, e No es hora encera,
ja l'avisaré (Truencan en la
avans cambra.) He en truca.
Surt a veurer qui demana.
(Bene surt per la porta d'el
costat dret.)

Borraco, O ell consent en deixar
sa soledat y demostrarse dig-
ne de ma amistat y confian-
sa ó jo ab manya el conduci-
xo al lloch de la emboscada
y Bene acaba ab sos dias.

Bene! (Surtan per la mateixa
porta.) Esta aqui l'apotecari
Gomis. (Surt Bene y entra
Ernest.)

Escena 3^a

Borraco Ernest.

Ernest. Cap necessitat tenien
de passar-me recordo, així es
desconfiensa; aquí teniu ^{era} ~~era~~
~~he~~ ^{puit} consens en or; prego del mes-
segons pacte entre nosaltres
convingut. (Las entrega.)

Borraco. Ferganyas; jo no t'he
manat avisar per el cobro del
meu diner, sinó per a convertir-
te que sempre seràs ericatura.
¿No veus que t'he compromets
ab ta inexplicable conducta?
¿Ignoras tal vegada que a la
vita es murmura y es diuen
cosas que podriam causar de
un seriò disgust?

Ernest. ¿Que voleu que us diga?
Jo no puch apartar de mi aquet-
xa ideya que m'he convertit y

confer, et totas horas veitx aque-
lla espantosa imatche pàlida y
agonitsént...

Borraco, Pero...; Qui' he la culpa?
¿Qui' he la culpa sino' tu que
vares voler ab tant d'emperryo
precipitar el negoci? Recordat
que m' digueras; "Si he de dormir
una solanit ab aqueixa dona,
fujò y's descubreix tot." Jo alla-
vors no vareix tenir altre re-
mey sino' el de subjectarme en
el seu capriclio, per això va ser
precis suministrarli els pot-
vos en gran cantitat, d'aquí
va venir el que la cosa es preci-
pitada d'aquella manera y las
consequencias que tu ja sabs.
Per fi, lo fet fet, y aixis a mi ch
meu es precis que t'oposis sobre

tu mateix, que deixis equieixa
solament y tristesa, que surtis y't
deixis veure de tot lo mon. Deus
visitar son immens patrimoni y
has de comensar la possessió re-
baixan els arrendaments a tots
els arrendataris; fent grans
aumoinas, enriquim a la ig-
lesia ab richs ornamentals....
Ernest. No pot ser Borraco, no pot
ser...

Borraco. Christ... jo no so Borraco. (Pre-
nentli la ma ab violencia.) En-
tenga el Senyor esportecari que jo
so el Doctor Mandri. (Deixant
la ma ab despressi; y cayen Ernest
cansat en una poltrona.)
Ernest. (Espantat.) Corrents; ¿Que
voleu de mi?

Borraco. Pera mi, res; pera tu tot.
Ernest. Gràcias, gràcias.

Borraco, ¿Estas ben resolt a poseer
en practica el consell que dea-
bo de dar-te?

Ernest, (Abolt sumis.) Si, fare cu-
rent m'ordenen.

Borraco, Oh no;... no vull que condes-
sis ab aquest só servil y cobard;
vull que sigas l'Ernest que veusa-
ber matar al seu rival y que des-
pres va tenir valor pera assistir
a una orjia de banquets; que
mes tard va celebrar la mort d'el
apotecari de quela a aqueixos
mateixos polvos perque el posa-
ben en possessio de la botiga; que
despres va celebrar la mort d'el jer-
ma d'aqueixa dona, perque ab
ella es feya opulenta la que de-
bia ser sa esposa, y que per ultim
va tenir bastant valor pera dir-

me, "Madecula abans que jo eloga
clomir ab ella."

^(y animantse gradualment)
Ernest. (Absanse) Beniu raho... el meu
desti este senyalat, no l'puech con-
traclir; ^{disgraguenos} ~~mejerer becom y alegrem-~~
^{y disfrutem;}
nos, el meu tal vegada morirem.

Desde aquest instant seré lo que
sempre he sigut, encara mes; feu
la proba y ho veureu; de un mo-
ment al altre vaitx a presentar-
me a ma antiqua nubia, (Es-
y veura qui so jo.
posa a passejar com un foll.)

Borraco. Vemos, Veix tambe que tin-
dre que moderar lo ^{tey entusiasme,} ~~tey entusiasme,~~
^{sempre} sigas astut ^{seré y dissimulat,} ~~com la serpe,~~ y elerau
la ~~serpe~~ ^{serpente} sencillea de la columna.

Escena 4^a

Dibs Berne!

Berne! (Ab una carta a Luisa.) Lu-
cienda de Donya Fuyas ha vin-

de inferioritats

que d' portarvos aqueixa carta
y el diu que comve que la llejira ab
urjencia.

Borraco (Llejint ab precipitació y
apart.) Es lo que jo m' temia; con-
ve no perdre temps. (Deixa can-
rer la carta y surt precipitadament
per la porta d' el costat esquer.)
mest; ¿Que s'hi deu passar?

Bene! No ho se. (Va a sortir per la
dreta y s' troba ab el cabo Pafecas.)

Escena 5^a

Dits Pafecas.

Pafecas. (A Bene!) Esperaus un
moment; ¿thont es el Doctor
Mandri?

Bene! Acaba de sortir; pero aqui
teniu al Apotecari Gornis.

Pafecas. Bueno; ja que no puch par-
lar ab el Doctor, diré cuatre pa-

raulces confidenciabment al
apotecari. Si m'permeter...
Bené, ^{Es} ~~Seu~~ molt d'enygo. ^(A part.) Escultaré
(Surt per
la creta.)

Escena 6^a

Ernest Rafecas.

Rafecas. (Després de una petita pausa.)
Ja sab vostè que so cabo de las escua-
dras, eual missió consisteix en per-
sequir als delincuentes en totas parts.
Per això es menester fer averigua-
cions y moltes veguelas exigencias
obligan a subjectar, hasta a las per-
sonas de mes distinció y bona
condueta, ^{en} ~~en~~ ^{mostrés} interrogatoris.

Ernesto. Està bé; pero dech prevenir-
lhi que tindrè ocupacions y per
consequent lhi suplich que des-
patchem prompte.

Rafecas. Enseritendrem eub poras

peravelas; ¿Haboste consegut á
un tal Ernest Badius?

Ernest. (Turbat.) No l'he consegut.

Refeccas. Allevors també pot ser di-
rà que tampoch ha consegut á
un tal Ribé.

Ernest. No sols no l'he consegut, sino
que també l'hi diré, que no se á
que venen aqueixas preguntes,

Refeccas. Es molt sencill; tot se redu-

eix al aclariment de cert fet cri-
minal. Perque ha de saber

que el tal Ribé va ser assassinat
per Ernest, y que aixis ho va de-

clarar una noya de la qual el
miserable Ribé Ernest, habia

encarnorat y pretendia que aquei-
xa noya el corresponques á la força.

Ernest. Es fals.

Refeccas. ¿Has fet trahició á tu

mateix. (L'hi apunta una pisto-
la.) Tu ets l'Ernest Pàlius, Passesi
d'el honorat Ribé,

Ernest. Mentida... mentida...

Refecàs. A qui no heuyci que cridar
mifer cap moviment; donat pres
en nom d'el rey; si't moust Pen-
vio al altre barri. (Sense deixar
de apuntar l'ho.)

Ernest. (Deixantse caure en una
poltrona.) Es cert; Jo sol Ernest; jo
vareix matar a Ribé, perquè
m'havia insultat, però va ser
en desconfià y ab armes iguals.
Ja veheu donchs que no so tan
criminal com se pensa: no obs-
tant y això l'hi dono mil on-
ses d'or si'm concedeix vuit
dies pera fugir al estranjer.

Refecàs. Això l'atreveixes a pro-

poseume? (Deixa de apuntalho)

Ernest, ¿Es poch? Donchs be; Phi daré
mil cinchentas... dos mil...

Refecaus, ¿Que dices?

Ernest, ¿Encara no estas content?

donchs be; ammes d'aqueixa can-
tidat, Phi daré todas las alhajas

de la casa, que casi valen ~~en~~

altre tant. No siga torto; a la

seba ma de la felicitat y la di-

cha; ningú sabrá aqueixa con-

veni; jo Phi juro per lo mes sa-

graat que l'callaré; ¿y com no he

de callarlo? Qui mes que jo

perderia en revelar-lo? Veu mos,

amich meu, consenti en aixó.

Refecaus, Tal vegada t'indria

compassió si no sabes que ha-

bias comes altres delictes; per-

que si allo va ser un desafio,

ja es mes disculpable; pero se
l'acusa de haber comés altres
crims infames y terribles.

Ernest. ¿Y qui m'acusa?

Refecas. El metche.

Ernest. ¿El metche? ¿Infame! (Galsa.)

Refecas. Si que ho es; y al mateix
temps es tan astut y obra ab
tanta precaució, que te la man-
ya de ferse passar per home de
be, mentres que a tu t'apunta
com un malvat.

Ernest. ¿Imposible!... imposible!...

Refecas. ¿Com sabria jo que tu ha-
vias emmenat a la viuela
d'el apotecari y ell no m'ho
hajes dit?

Ernest. ¿Vol mes diners?

Refecas. No; pero sens diners
estich disposat a servirte per-

que't crech mes desgraci'et
que criminal.

Ernest. Oh... si carnich meu, salvant
me... salvant... sola victima
de un home infernal, el un ban-
doler dels mes terribles e' impla-
cables. Ell m'ha seduït, dich mal,
ell m'ha arrastrat al crim; ell
m'ha amenaçat euan jo volia
recular retrocedir; ell en fi m'ha
perdut pera sempre.

Rebecca. ; Tot això ha fet ab les
aqueix metche hipocrit?

Ernest. Tot això.

Rebecca. Pero, com m'ho probaras?
perque passar el cosin passa per
home de be y sen tan destre no
es facil que jo trobi qui puega o
vulga declarar contra ell ni que
el sorprenya per medi de un inter-

rogatori y com per altre part s
troba ausent y Deu sab si torna-
rà, per això es indispensable que
tu m donis proves de lo que m
acabas de dir pera que pugua
servirte.

Ernest. Estabe; les hi clare; Sab qui
es aqueix metebre finjir? Sab el
seu verdacler nom? Lhi diré;

aquest home es un bandoler que ^{son delictes}
ha fugit d'America; el
seu verdacler nom, es Borraco;

ell va envenenar al vell Mas,
Bafecus. En conversi ab son fill
l'habem detingut ja.

Ernest. Ell va envenenar al apote-
cari, pera collocarme a mi a l'ofre-
como a rejent de la botiga; ell
me va provehi de un fals titol
d'apotecari; ell va envenenar al
germa de la viuda pera que aquei-

xa heredes ses immenses bens;
ell me va fer despres contraure
matrimoni ab la viuda, á qui
va envenenar també perquè jo
heredes tots els seus bens que
debia compartir ab ell.

Rafecas. Ja entench, ja entench; y
á tu at va fer cómplice de tots
aqueixos delictes, ¿no? ¿cuant se va
valer l'envenenament del vell Mas?

Ernest. I hi juro que no m'ha valgut
res.

Rafecas. Aixís ho crech; aqueix ne-
goci l'va arreglar ab en Pepet el
fill d'en Mas; are deus requirime.

Ernest. ¿Ahon me vol conduir?

Rafecas. Al puesto designat pe-
ra ls criminals.

Ernest. ¿Es á dir que m'ha venut?

Rafecas. He complert ab lo meu deber.

Ernest. L'hi dono tot lo que posseixo;
dexim fugir.

Refecus. Ernest mo'n fassis sem-
blants proposicions. Sapigu de una
vegada; les Escudadors no faltan
may al seu deber; encara que s'els
prometi tot l'or del mon, els mos-
ses som incorruptibles, y si prosse-
geixes parlant-me aixis, et mato.
(L'hi apunta.)

Ernest. (Coyent abertut en la pot-
trona.) Estich perdut.

Refecus. (Abiscan la veu.) Entreu!
(Entran dos mossos de la esca-
dra disfressats de paisà.) Pera no
cridar la atensió y pera que no
siga botcli ornos pera tu, aquei-
xos dos mossos disfressats et con-
diriran sens lligarte, si promets
no fer resistència.

nest, Que'm conduexin, que'm
matin, que fassan de mi tot lo
que vullgan. (Surten per la
porta d'el costat dret.)

Escena 7^a

Bene!

(Entran per la mateixa porta,
busca per terra y reculleix la car-
ta que Borraco ha deixat cau-
rer.) Això va mal, molt mal, s'en-
portan pres al apotecari, el met-
che ha fugit. Vejem lo que diu
aquesta carta "Estimat Aban-
dri, Em consta que t'van a pren-
dri per criminal; jo no crech ni
puch creure que sigas criminal;
fuite immediatament a França,
jo no puch viure sense tu, ab tu
em juntaré a Perpinyá. Fa apar-
sionada - Fuyas." (Declama.)

¡Oh! Certas eren mas sospitas;
yo t' buscare y he de trobar te en ca-
ra que siga dintre las entran-
yas de la tierra,

Cuadro Sete.

Trojich fi.

Un pais agrest y montanyes en
Primerz
ab una penya molt alta de bras
de la que se suposa ha hia un
despenyadero, es va fent de nits,

Escena 1^a

Borraco.

(Ab los pochis moments de oberta
la escena es presenta, per el costat
esquer, disfressat ab blusa ó jech
esperdenyas y barretina, un bar-
to á la ma y mostran cansannidit,
Crech que ja m' trobo á salvo de la
vigilancia y persecució; vuit dias
ja que vait errant per montanyas

et l'he final.

Estich inscrit en la hoyempia de
 teatro, et el Senyor Balajo per ce
 acceptat contracte, Bonfeli de S.
 Pau et P^o B. Balon de m. m. d. i. j. i. e.
 et ad ja he fet sus explicacions,
 senyors, ja ho tenen entes,
 molt servidor de vostres

Senyor gust en veurets, estiguen bons,
 Director (Se presenta y l'hi allarga la ma.)

¡Bravo! La peroracio m'ha agradaet,
 desde aquest instant
 de jove galan

en ma comparsia't vull afustat.

Senys. Ja que ab tal gracia m'ha afustat
 jo procurare ab aplicacio
 satisfet la noble aspiracio
 d'aquest auditori esculit.

(Gustan.)

En aquestas soltedats y silen-
 ci em veniu á la memoria
 vosaltres infelissos bandolers
 de pinyal y trabuch; vosalt-
 res que teniu de viure en las
 boscurias y en las cobas; que
 infelissos, que desgraciats que
 sou! jo deploro vostre desgracia
 com deploro care la mia tenint
 que passar alguns dias sufrint
 la vostre mateixa sort; afortu-
 nadament la meua sera transi-
 toria ~~mentres e~~ y acabará
 en lo meu ben estar, mentres
 que la vostra ha de ser per tota
 la vida y ha de acabar en mort
 afrentosa; ~~pero el pero...~~ alluyem
 ideyas tristes, y inspeccionem el
 terren, Pirineus, fides immensas
 que separan la Espanya de la Fran-
 ceya ~~de~~ vos deixare per a juintar
 me ab mon amor, ab la dona ^{ya de present} que me espera
 ab los braços oberts, ^{per} ^{con} ^{la} sortit.

y boscos fujint de las escuadras;
aqui descansaré y dormire aquies-
ta nit; molt me falta que camin-
nar peria arribar á la frontera; á
Perpinya en juntaré ab ella; porto
diner, molt diner, en el estranjer
disfrutare el fruit dels meus af-
fems; dos dias fa que no he en-
trat en poblat ni he vist cap-
ser huma, la fam y la set mator-
mentan me tenen debilitat, ara
~~se si arribaré á~~ terno que arri-
bi á desfallir, valguem la forsa
de voluntat que arriba á fer
impossibles. (Mirant per ahon
ha sortit.) Pero...? Que veix?
¡Cosa estranya! entre aquellas
prenyas oviro una dona, que
puja, ab un cistell ^{al bras,} Una dona?
No la terno. Ahon ira sola á

à aquestes horas y per aquei-
xos llocs escabrosos y solitarsis?...
ben vinguda sia; ella fet vegada
en servici de guia. (Mirant al-
tre vegada.) Es molt morena se-
gons lo que poden alcansar mos
ulls...? Si sera? Si, si; ja viu el seu
modo de caminar, sans fessions...
ella es; Bene... no se si me la en-
via Deu ó el dimoni; en euent
me desdorbi, en desfeix el lla...
Ja m'ha vist. (Dirijint cap á
ella la veu.) Bene; ma estima-
da Bene...; Ahon vas?
Bene. (Desde dins ab veu llun-
yana.) Buscant a tu.
Porrao; Estaréis cansada?
Bene. (Abes propera la veu.) No
rendeix la fatiga cuan el desitx
la acompanya.

Borraco. ¡Pobre Bené!

Bené. Días ha que t'estie buscant.

Escena 2^a

Borraco Bené.

Borraco. (Per l'esquerra sortin a
rebrer-la.) Bené! Ahí estima de la
Bené!

Bené. Ah trobo al fi amor meu!
el cor m'ho deya. (S'abrauscan.)

Jo no pueh viure sens tu; estàn
nostres cors tan units, que no
hi heí força humana que pu-
ega separar los.

Borraco. Si el temps ni las contra-
rietats, Bené estimada, ¿Que
portas en aquest cistell?

Bené. Com precausiva que sempre
so, porto algunas provisions.

Borraco. És la mateixa providen-
cia; dos dies fa que no ^{ha} entrat

an al meu ventre mes que
alguns rosegons de pa sech.

Bene! Donchs aqui tens pa, carn
rostida, formatge y vi pera referir.

Borrao. Vinga donchs que la fem
m'apreta, ebsentat al meu costat.

Bene! (Passenta, obra la cistella y
trau provisions.) Menja ^{ben} y bon
profit se fassa.

Borrao. (Menja ab efissio.)

Bona carn, bona, molt bona.

Bene! No hi ha com la bona gema
pera trobar sabrosos els menjars.

Borrao. Menja tu també!

Bene! Te acompanyaré donchs,
(Menja.)

Borrao. Expliam ara lo que ha
succehit a Falset des de que yo
el vareiat de xar,
me etusseste, que m'interesa
que no deixara de ser molt y bo.

ene. Certament; Ernest Balius
y Pepet els van veure ser presos
en el mateix moment en que
tu veures tenir la sort de escapar,
y veure ser tenen condemnats, que
tot ho confessaven denuncian-
te a tu com autor de tots els
envenenaments y causa de
superdicio.

^{¡Burras! mes que burros!}
Borraco. Ells s'arreplem. Vinga
un trago.

ene. (Donantli una botella de
cuiro.) Beu bon profit de fassa.
Borraco. Hi ha molt poch vi en
aquesta botella. (Beu.)

ene. Del pots beure tot, ja posat
per a mi aquesta botellita
que he omplert en un requeret
que he trobat en el camí. (Beu.)
que es un aigua excelent.
Borraco. (Acceban de beure.)

Conteu, conteu, que m'interessa
seu el seu cuento.

Bené. Donchs com anaba elien-
lo bo el del cas va esser que de-
nitjen Ernestoobrer per enter-
sas rendas y al mateix temps
venjarse de tu perque deya
que l'habias perdut i habia
reservat alguna provisió d'els
seus polvos pera suministrar-
els á la primera ocasió.

Borraco. ¡Moseca! ¡tylopillet!

Bené. Pero el tiro l'hi va sortir
per la culata. Veyent seguir
que habia de servir de raím
á la forca, se varen partir ab
elles, com á bons jermans,
el polvos, y varen reveritar
com una sigela á la preso.

Borraco. ¡Bravo, magnífich!

Abre podrém contar ses ^{glo} mag.
viesas ^{mag.} ~~mag.~~ ^{mag.} ~~mag.~~ ^{mag.} ~~mag.~~
Bere Potero.

enè. Podem contar victòria;
ja ns trobem cossilleres
de sob perill, puig que segons
m'han indicat uns pastors
ab un altre jornada eta curta
ja depitcharem territori francès.
oraco. (Passant se la meyer
el front.) Sento un poch de
mal de cap y com un lleu-
jer desbanciment.

enè. Això es el menjar que t'ha
refres; com feya dos dias que
no habia entrat res en el teu
prehidor... te; refrescat els pulso
ab un poch d'aigua fresca.
(Y hi ofereix l'ampolla.)
oraco. Si; m'refresco.

en lo planell

(I posa aigua de la mar y refresca.)
Bene! Això no serà res amor meu.
Borraco; Que mespliacabes que no
m recorda?

Bene! Respliacaba que ls teus dei-
xebles s'han aprofitat de las
sebas llissons.

Borraco. Deixem l'ampolla y ven-
re si refrescant me mes... (I refresca.)
Es estrany m'ofego... acabo de
beure y tinc una set que
m'encén. (I molt sedent recaba
l'aigua de l'ampolla.); Oh que
horible ideya!.. per els símbomas
que experimento casi assegura-
ria que tu m'has enverinat.

Bene; Fins ara no t'en avisais
amor meu?

Borraco; Infame! (I s'alsa pera
tirarse sobre ella, pero las for-

gas l'hi falben y volve ei ceter
domei ei caure en el assiento.)
ene. (Abmenas sant'ho ab un
punyal.); Eh; cui deudo! Tu no
sens forsas pera res; y si las
singuessis, veurias correr la de-
ba saneh, que teunt lion ^{vor} de fer;
per consequent estigas quiet
y res intentis mestre; el vi es-
tuba envenenat; tu m'has
ensenyat la deba medicina y
ja veus que has fet de mi una
bona deixeble.

orreico. Els teus sarcasmes me
fem sofrir mes que'l men veri-
ene. ¡Quina llestima que't
moris! ara que la deba estima-
da Tuyetas Pestarai esperan
d'Perpinyá... escolta, escolta be
sa amorosa carta. (Llejeix.)

"Estimat el benedí; em cons-
ta que't veur d'í prender per
criminal; yo no vull ni puch
creure que sias criminal;"
(Declamat.); Que poch que't
coneixia! (Llejint.) "Fuite imme-
diatament d'í França, jo no
puch viure sens tu." (Declamat.)
; Pobreta!... (Llejint.) "jo'm junta-
ré ab tu d'í Perpinyá." (Declamat.)
Tu pot estar esperant. (Llejint.)
"Tu d'apassionada - Fuyas." (De-
clamat.) Segons lo que está ena-
morada; tu pobreta morirà de
amor, per consumció.

Bonaeo. ; Prou... prou... Saturne's es
figura de domi!... es de la ras-
sa venjativa y cruel... que't go-
za... ab los sufriments mes
cruels de ses victimas...

Bafecas. (Desde dins.) Els veïx;
aqui estan, ja son nostres.

Borraco. ¡Els mossos!

Bene. Ben vinguts sigem.

Escena 3ª Dits—

Bafecas y Mossos de las escuadras,
(Tots per l'esquerre.)

Bafecas. Doncurros presos en nom
del rey.

Bene. Ni volem, ni podem fer
cap resistencia. Atqui tenim
dos vers inoffensius; una de
bil donca y un agonitzant.

Bafecas. Bene... Borraco!...

Bene. Si; Borraco que fugia de las
vostras garras, y Bene que os
l'entrega ^{en la} ~~mayoria~~.

Borraco. Una set devora el ora...

m'estei eremam... veïx unes
figuras que m'fan estremixer...

fiesan en mi'se's a terra d'horas
miracles... y no puch amagar
me d' sos ulls... voldria cegar y
no puch arrencar mels... veix
victimas y mes victimas absas
cures commemorades y els ^{las convulsions} estertors
de la agonía... moro per la pena
el delictió... ull per ull... dent per
dent...; Oh vosaltres ministres
de justicia... aqui teniu a ma
complice... ella m'ha envenenat...
os la entrego... per jaula oh merca...
Refecce; Horror causa veure aquest
cuadro!; Perque has envenenat
a aquest home?

Bené! Per malvat y per celos; fu-
jia y he sabut que anaba a
juntarse ab un altre dona.

Borzeu, Jo demanaria perdó a Deu...
pero no... no pot perdonar-me...
^{impossible quem perdona}

els meus delictes son ben grans...
que pera mi no hi ha perdó.

~~Confecus.~~ No blasfemis impiu el
Deu clement y piados; ell t'ha
de jutjar; per molts que sian t'os
crims ~~os~~ y delictes de manathi
contrit y humil perdó, que t' Deu
compassiu t'obrira els brassos y
t'rebra en son sen.

Bonaico. Vos tres pareu l'as clera-
man... balsem consolador en
mon cor... si a totes horas... rebeu
Senyor la contricio y arrepen-
timent del culpable... asepteu
el de aquest peccador... el de
aquest criminal... que vos de-
mana perdó... derramant l'a-
grimas de arrepenitiment...
(Ploran.) de aquest infelis ^{peccador} que
si a la vida torna... entera... la

consagraria... a la penitencia.
(Mor.)

Refeceras. (Se descubreix, els mossos
^{paupers imponents,}
Primitem. ~~Alsa~~ els braços y els
ulls al cel en acubus de suplica
y diu.) Deu clement, copia el ab
d'aqueix infelis y perdona!
(Transicio.) Rejistrem el caclavre.
(^{judicat d'} Ab un dels mossos el regista y
trau una cartera; la obra.) Una
cartera ab documents falsifi-
cats dels que ell acostumaba
a usar. (Troba centlli un gran cin-
turó que porta cenyit a sa cin-
tura.) Un gran cinturó de cui-
ro, per lo que pesa contindrà
molt diner. (L'obra.) Està ple
de onces el or. (Formant lo ei re-
jistar.) Res mes porta. (els mo-
cos.) Apoderaus d'aqueixa dona.

(Els mocos fan ademans de prendre-la.)

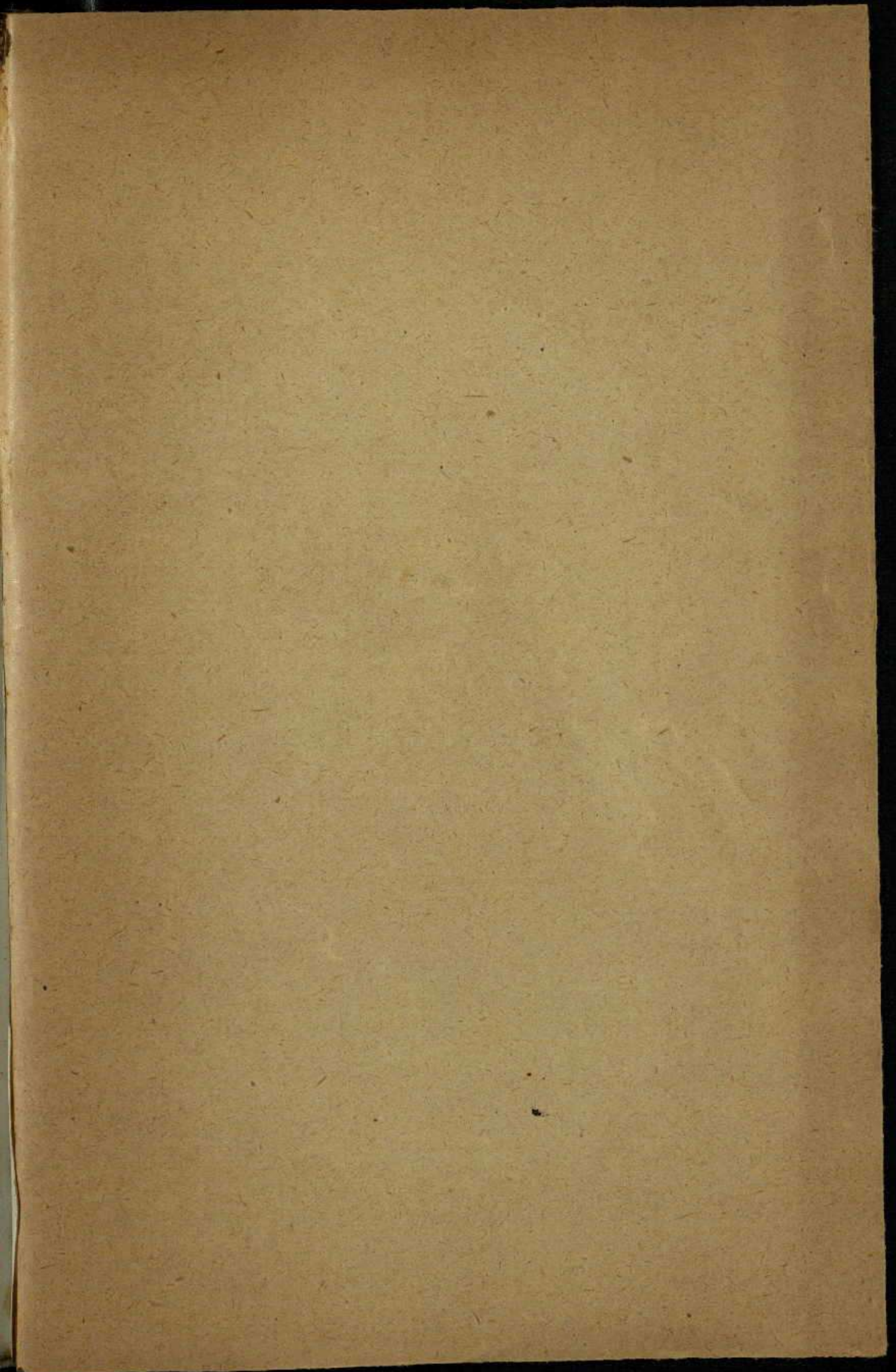
Bene. (Contemintlos ab un ademans imponent, ~~luego~~³ ab lleujeres a pujar á la mes alta penya.)
²No; jo estimaba á aqueix home; sens ell la vida m'es insupportable; abcents⁴ que la forca, sia ma tomba a quest abim, y Deu me perdoni. (Es llansa y despenya.)

Bafecus. (Pujar á la roca y mira al abim.) Son cos ha quedat aplastat; horror causa el mirarla. (Baixa de la roca y junta-se ab els mocos.) Deixem aquestos sitis tristos y solitaris y que sian sos cosos inseputes y que sian dels corps y de las ferzas. (Guardan, la llumna illu-

mina la montanya y eun lo
selo pausait.)

Barcelona 15 de Octubre de 1908.

Pau Montellà

/1006389571